

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner, położonej w rejonie
ulic Sanitariuszek i Łaskowice

Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej:

mgr inż. arch. Magdalena Talar-Wiśniewska

Autor:

mgr inż. Marcin Józwik

17.11.2023 r.

Łódź, listopad 2023

Spis treści

1.	Informacje wstępne na temat prognozy	3
2.	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	3
3.	Zawartość, główne cele projektu planu i jego powiązania z innymi dokumentami	4
4.	Analiza istniejącego stanu środowiska, potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego planu	13
5.	Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	26
6.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	31
7.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego planu, oraz sposoby, w jakich zostały one uwzględnione podczas opracowywania projektu planu.....	35
8.	Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy	40
9.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	46
10.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu	48
11.	Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	49
12.	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	50
13.	Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	50
	Obowiązujące akty prawne	53
	Materiały źródłowe	54

Załącznik:

- Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Załączniki graficzne:

- Zagrożenia środowiska w otoczeniu obszaru opracowania

- Położenie obszaru opracowania na tle form ochrony przyrody

1. Informacje wstępne na temat prognozy

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze (zwana dalej prognozą) ustaleń projektu *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner, położonej w rejonie ulic Sanitariuszek i Łaskowice*. Decyzja o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego dla ww. obszaru została podjęta uchwałą Nr LIV/1638/22 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 19 stycznia 2022 r.

Zawartość prognozy została opracowana w dostosowaniu do obowiązujących przepisów *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (art. 51, 52 i 53), a także wytycznych Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi.

Prognoza składa się z części opisowej (tekstu) i graficznej.

Głównym celem prognozy jest określenie rodzaju zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji zapisów projektu planu zagospodarowania przestrzennego, dla którego potrzeb powstała prognoza oraz analiza metod i rozwiązań służących zmniejszeniu potencjalnych uciążliwości.

Dokument ten służy, jako materiał pomocniczy, w publicznej dyskusji nad projektem planu w kontekście mogących się pojawić uciążliwości dla użytkowników analizowanego obszaru (i jego sąsiedztwa) oraz zawiera informacje, które mogą być podstawą do podjęcia przez Radę Miejską ostatecznej decyzji o uchwaleniu planu.

Przy opracowywaniu niniejszej prognozy wzięto pod uwagę m.in. obowiązujące akty prawne z zakresu ochrony środowiska i gospodarowania przestrzenią, obowiązujące *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi, Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby omawianego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*, programy o randze europejskiej, krajowej i regionalnej dotyczące polityki ochrony środowiska, a także poradnik metodyczny *Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego*. Wykaz wszystkich wykorzystanych materiałów źródłowych zamieszczono na końcu prognozy.

2. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognoza - dokument sporządzany w toku prac nad planem miejscowym - została sporządzona przy zastosowaniu, jako wiodącej, metody analizy. Przeanalizowano: dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące stanu środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne (w tym projekt planu, dla którego potrzeb sporządzono prognozę) dotyczące obszaru objętego opracowaniem oraz jego otoczenia. Dokonano wizji terenowej badanego obszaru. Zebrane informacje posłużyły do nakreślenia obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej, w tym określenia najistotniejszych cech środowiska, jego stanu i problemów, a następnie porównania go z prognozowanymi skutkami wpływu realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko.

W toku analizy określono uwarunkowania przyrodnicze wynikające z dotychczasowego zagospodarowania badanego obszaru oraz oceniono ustalenia zaproponowane w projekcie planu, pod kątem przewidywanych oddziaływań ich realizacji na środowisko, z uwzględnieniem rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą potencjalnych negatywnych oddziaływań.

Dla oceny oddziaływań i wpływu zmian klimatu na obszar opracowania planu i realizację jego postanowień posłużono się metodyką określoną w *Poradniku przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe* oprac. przez Ministra Środowiska w 2015 r.

3. Zawartość, główne cele projektu planu i jego powiązania z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic Sanitariuszek i Łaskowice (zwany dalej projektem planu lub projektem), dla potrzeb którego sporządzona została niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko, składa się z:

- części opisowej – tekstu planu – projektu uchwały Rady Miejskiej w Łodzi,
- części graficznej – rysunku planu w skali 1:1000, stanowiącego załącznik do projektu uchwały.

W projekcie planu zostały określone:

- 1) przeznaczenie terenów i ich oznaczenie w tekście i na rysunku (numer i symbol) oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- 3) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- 4) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu;
- 5) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- 6) granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie przepisów odrębnych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- 7) zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- 8) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
- 9) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji;
- 10) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej;
- 11) wysokość stawki procentowej służącej pobraniu opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 12) granice terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

W projekcie planu, ze względu na brak podstaw wynikających ze stanu faktycznego, nie określono:

- 1) zasad ochrony krajobrazów kulturowych i dóbr kultury współczesnej;
- 2) maksymalnej i minimalnej intensywności zabudowy, minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalnej liczby miejsc do parkowania, w tym miejsc przeznaczonych na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposobu ich realizacji oraz linii zabudowy;

- 3) granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, a także obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
- 4) sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzenia i użytkowania terenów.

W projekcie zostały wyodrębnione tereny, tzn. wydzielone liniami rozgraniczającymi nieruchomości lub ich części, oznaczone numerem i symbolem, dla których ustalono niżej wymienione przeznaczenie:

1. **teren wód powierzchniowych śródlądowych**, oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1WS**, przeznaczeniem uzupełniającym jest teren infrastruktury technicznej – z wykluczeniem terenów: magazynu gazu, obsługi produktów naftowych i gospodarowania odpadami,

2. **teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub zieleni naturalnej**, oznaczony na rysunku projektu planu symbolami od **1RN-ZN** do **3RN-ZN**, przeznaczeniem uzupełniającym są: teren komunikacji drogowej wewnętrznej, teren wód powierzchniowych śródlądowych teren infrastruktury technicznej - z wykluczeniem terenów: magazynu gazu, obsługi produktów naftowych i gospodarowania odpadami, teren lasu,

3. **teren lasu**, oznaczony na rysunku projektu planu symbolami od **1L** i **2L**,

4. **teren drogi zbiorczej i teren drogi dojazdowej**, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami **1KDZ** i **1KDD**; przeznaczeniem uzupełniającym jest teren infrastruktury technicznej – z wykluczeniem terenów: magazynu gazu, obsługi produktów naftowych i gospodarowania odpadami.

W ustaleniach dla całego obszaru (ustaleniach ogólnych), jako zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ustalono kształtowanie standardów zagospodarowania i użytkowania terenów: zachowanie i ochrona elementów systemu ekologicznego miasta, w tym lasów i korytarzy ekologicznych, ochrona walorów krajobrazowych doliny rzeki Ner oraz jej otoczenia, ochrona terenów otwartych pełniących funkcję klimatyczno-biologiczną.

Ustalono również zakaz lokalizacji budynków, ograniczenie wysokości zabudowy oraz w zakresie przeznaczenia terenów - zakaz lokalizacji punktów zbierania i przetwarzania odpadów, w tym złomu.

W zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, do których zaliczono teren komunikacji drogowej publicznej (1KDZ i 1KDD) ustalono nakaz dostosowania przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad kształtowania krajobrazu ustalono, przede wszystkim, zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dróg, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, melioracji, obiektów mostowych oraz urządzeń wodnych, zalesień. Dopuszczono lokalizację mikroinstalacji, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii.

Ponadto sformułowano ustalenia w zakresie:

- ochrony i kształtowania krajobrazu oraz zieleni: nakaz zapewnienia ciągłości korytarza ekologicznego, wskazanego na rysunku planu w zakresie swobodnego przepływu mas powietrza oraz migracji roślin i zwierząt, zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień

nadwodnych z wyjątkiem działań wynikających z potrzeby zapewnienia przepływu wód powierzchniowych, a także budowy, odbudowy, utrzymania i remontów lub napraw urządzeń wodnych oraz prawidłowego funkcjonowania istniejącej infrastruktury technicznej;

- gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków: nakaz stosowania kompleksowych rozwiązań poprzez realizację urządzeń infrastruktury technicznej odbioru wód opadowych i roztopowych dla terenów przeznaczonych na cele dróg;

- ochrony wód: nakaz utrzymania istniejących cieków jako cieków otwartych, nakaz stosowania rozwiązań umożliwiających wykorzystanie lub retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do odbiornika na warunkach określonych w przepisach odrębnych dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków oraz prawa wodnego, a także budownictwa, zakaz: stosowania rozwiązań technicznych stwarzających możliwość zanieczyszczenia wód, dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie wynikają z działań na rzecz ochrony przyrody albo racjonalnej gospodarki wodnej, a także wykonywania robót polegających na zasypywaniu i likwidacji cieków, stawów oraz rowów, spełniających rolę odbiorników wód powierzchniowych, z dopuszczeniem ich przebudowy i rozbudowy spowodowanej realizacją inwestycji celu publicznego;

- ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarki odpadami: nakaz zapewnienia dla nieruchomości miejsca służącego do czasowego gromadzenia odpadów stałych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych dotyczących budownictwa oraz utrzymania czystości i porządku w gminie, zakaz dokonywania zmian ukształtowania terenu, które powodowałyby zmianę rzędnej wysokościowej terenu o więcej niż 0,5 m w stosunku do rodzimego gruntu w granicach korytarza ekologicznego oznaczonego na rysunku planu, za wyjątkiem niwelacji niezbędnych do realizacji inwestycji z zakresu: infrastruktury technicznej, dróg, obiektów mostowych, urządzeń wodnych oraz rekultywacji;

- ochrony obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$): zakaz składowania i gromadzenia: ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, zakaz prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania, w przypadku lokalizacji obiektów budowlanych – nakaz stosowania rozwiązań technicznych zabezpieczających obiekty przed skutkami zalania, dopuszczenie lokalizacji dróg, ciągów pieszych lub dróg rowerowych, infrastruktury technicznej, urządzeń wodnych lub obiektów mostowych, zgodnie z ustaleniami planu;

- ochrony powietrza: zakaz stosowania indywidualnych źródeł zaopatrzenia w ciepło powodujących emisję substancji przekraczającą dopuszczalne normy;

- ochrony przed polami elektromagnetycznymi: zakaz lokalizacji infrastruktury technicznej powodującej przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów odrębnych dotyczących budownictwa.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w projekcie planu wskazano zabytki archeologiczne oraz wprowadzono obejmującą cały obszar strefę ochrony archeologicznej, dla których obowiązują zasady określone w przepisach odrębnych z zakresu ochrony zabytków.

W projekcie zostały ustalone granice i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie na podstawie przepisów odrębnych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, poprzez wskazanie na rysunku planu granic zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki” wyznaczone w uchwale Nr XCI/1602/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1978), dla którego sposób zagospodarowania i zasady ochrony określa ww. uchwała, granic obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$) oraz jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$); dla obszarów tych obowiązują warunki zagospodarowania i zasady ochrony określone w przepisach odrębnych dotyczących ochrony wód i ochrony przed powodzią.

W zakresie zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości w projekcie planu nie wyznaczono granic obszarów określonych w przepisach odrębnych wymagających obowiązkowego przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości; szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości dokonywanego na wniosek w ustaleniach szczegółowych dla terenów, przy czym parametry powstałych w wyniku tego działek nie obowiązują dla działek gruntu wydzielonych pod drogi oraz infrastrukturę techniczną.

Ustalone w projekcie szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu to wskazanie na przepisy odrębne dotyczące transportu kolejowego: ograniczenia sytuowania budowli i budynków – na obszarze oznaczonym na rysunku planu jako strefa „A”, ograniczenia w wykonywaniu robót ziemnych – na obszarze oznaczonym na rysunku planu jako strefa „B” oraz ograniczenia w sytuowaniu drzew i krzewów – zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu transportu kolejowego.

Projekt wskazuje również na przepisy odrębne dotyczące prawa lotniczego: ograniczenia wysokości obiektów naturalnych i sztucznych, w tym obiektów budowlanych, obejmujące również kominy, anteny oraz inne urządzenia umieszczane na obiekcie, w tym stanowiące inwestycję celu publicznego z zakresu łączności publicznej, ze względu na położenie obszaru planu w zasięgu powierzchni ograniczających przeszkody dla Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta i zakaz budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych sprzyjających występowaniu zwierząt stwarzających zagrożenie dla ruchu statków powietrznych – na obszarze całego planu.

Z przepisów odrębnych dotyczących prawa lotniczego wynika także zapis projektu planu o ograniczeniu wysokości zabudowy, ze względu na położenie obszaru planu w zasięgu powierzchni ograniczających zabudowę (BRA) od lotniczych urządzeń naziemnych (LUN) – na części obszaru planu, której granice wskazano na rysunku planu.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji projekt planu ustala układ komunikacyjny służący obsłudze ruchu z terenów przyległych, który stanowią: teren drogi zbiorczej (1KDZ - ul. Sanitariuszek), tereny drogi dojazdowej (1KDD – ul. Łaskowice) oraz drogi wewnętrzne niewyznaczone na rysunku planu i drogi zlokalizowane poza granicą obszaru objętego planem.

Połączenie układu komunikacyjnego obszaru objętego planem z zewnętrznym układem komunikacyjnym zapewnia teren drogi zbiorczej 1KDZ (ul. Sanitariuszek) oraz drogi dojazdowej 1KDD (ul. Łaskowice).

Jako ustalenia ogólne zostały także sformułowane zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, zakładające wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną w oparciu o istniejące systemy, ich przebudowę i rozbudowę, a także budowę nowych systemów oraz nakaz lokalizacji nowej i rozbudowywanej infrastruktury technicznej jako podziemnej, z wyłączeniem napowietrznych linii elektroenergetycznych o napięciu 110kV lub wyższym, stacji transformatorowych oraz elementów infrastruktury technicznej, które jedynie jako nadziemne mogą pełnić swoją funkcję. Określono również warunki powiązań sieci infrastruktury technicznej na obszarze planu z układem zewnętrznym, wskazując podstawowe źródła zaopatrzenia w wodę, gaz i energię elektryczną oraz odbiornik ścieków i odbiornik wód opadowych i roztopowych.

W projekcie została ustalona stawka procentowa służąca pobraniu opłaty, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w wysokości 30% – dla wszystkich terenów.

Ustalono również granice terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, które stanowią wskazane na rysunku planu linie rozgraniczające terenu komunikacji drogowej publicznej, oznaczone na rysunku planu symbolami 1KDZ i 1KDD.

Ustalenia szczegółowe zostały sformułowane w zakresie:

- przeznaczenia - dla wszystkich terenów,
- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego – dla terenu WS, terenów RN-ZN i terenów L,
- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla zabudowy istniejącej – dla terenów RN-ZN,
- szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości – dla terenów RN-ZN i terenów ZN,
- warunków i parametrów funkcjonalno-technicznych – dla terenów KDZ i KDD.

Ustalenia projektu planu nie dopuszczają możliwości lokalizowania budynków na obszarze nim objętym, dlatego też dla żadnego z terenów nie ustalono wskaźników zagospodarowania: powierzchni i intensywności zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej. Dla istniejącej na terenach 1RN-ZN i 2RN-ZN zabudowy dopuszczono jej remont i przebudowę oraz – na określonych warunkach – rozbudowę i nadbudowę istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; dopuszczenie to nie dotyczy budynków oraz części budynków położonych w granicach korytarza ekologicznego oznaczonego na rysunku planu. W granicach korytarza ekologicznego, w terenach 1RN-ZN i 2RN-ZN, obowiązuje również zakaz zalesień.

W terenach L ustalono zagospodarowanie terenu zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi lasów i dopuszczono remont i przebudowę istniejącej infrastruktury technicznej.

W terenie WS dopuszczono realizację urządzeń wodnych i obiektów mostowych – na zasadach określonych w przepisach odrębnych z zakresu prawa wodnego.

Projekt przedstawionej uchwały jest zgodny z obowiązującym „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*” przyjętym uchwałą Nr LXIX/1753/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 marca 2018 r. (zmienioną uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi Nr VI/215/19 z dnia 6 marca 2019 r. i Nr LII/160/21 z dnia 22 grudnia 2021 r.), w którym ustalono podział obszaru miasta na tereny przeznaczone pod zabudowę (obejmujące 17 jednostek funkcjonalno-przestrzennych), tereny wyłączone spod zabudowy (6 jednostek) oraz elementy szczególne zagospodarowania (niezależne od podziału na jednostki). Analizowany obszar został zaliczony do terenów wyłączonych spod zabudowy, jednostek funkcjonalno-przestrzennych „O” i „L”:

- O – tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo. Dla jednostki tej ustalono przeznaczenie terenów: dopuszczalne – tereny rolne, rekreacyjno-wypoczynkowe, ogrodów działkowych, eksploatacji powierzchniowej kopalni, a dopuszczalne z ograniczeniami - tereny zabudowy związanej z produkcją rolną wyłącznie w zakresie obiektów istniejących z możliwością rozbudowy istniejących siedlisk, tereny zabudowy mieszkaniowej wyłącznie w granicach istniejącego zainwestowania.

Główne cele polityki przestrzennej w jednostce O:

1. zachowanie istniejących elementów systemu przyrodniczego,
2. zachowanie otwartego krajobrazu miasta oraz jego ochrona,
3. ochrona poszczególnych elementów systemu przyrodniczego,
4. przywrócenie walorów przyrodniczych obszarom zdegradowanym.

Dla jednostki tej w *Studium* sformułowano ustalenia dotyczące struktury przestrzennej i krajobrazu:

1. Zakaz wprowadzania funkcji i sposobów zagospodarowania mogących wpłynąć na pogorszenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych, z uwzględnieniem zakazów określonych w obowiązujących przepisach dla obszarów objętych ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów (...).

3. Dopuszczenie przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym użytkowaniu takie jak: lasy, agroturystyka, turystyka, rekreacja, produkcja energii ze źródeł odnawialnych (z uwzględnieniem ustaleń dotyczących rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych zawartych w części tekstowej „*Studium (...). Kierunki rozwoju*” (załącznik Nr 12 do uchwały), ogrody działkowe, parki i inne tereny zieleni urządzonej.

4. Podporządkowanie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych walorom przyrodniczym.

5. Zatrzymanie rozpoczętych procesów urbanizacji poprzez zakaz wyznaczenia nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania (dopuszcza się możliwość włączenia w granice tych terenów, nieruchomości lub ich części położonych pomiędzy zainwestowanymi nieruchomościami, stanowiącymi dopełnienie istniejących struktur zabudowy).

Określono także zasady obowiązujące przy rozbudowie istniejących siedlisk, w tym zachowanie i kontynuowanie naturalnego charakteru obszarów (lasy, zadrzewienia i siedliska roślinne, naturalne koryta rzek oraz przebieg i zasięg dolin rzecznych) oraz minimalizowanie negatywnego oddziaływania obiektów kubaturowych na krajobraz.

- L – tereny lasów o powierzchni minimum 3 ha. Dla jednostki tej ustalono przeznaczenie terenów: dopuszczalne – tereny lasów i zalesień, a dopuszczalne z ograniczeniami - zabudowa związana z produkcją leśną, tereny zieleni urządzonej w formie tzw. parków leśnych – w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy mieszkaniowej wyłącznie w granicach istniejącego zainwestowania.

Główne cele polityki przestrzennej w jednostce L:

1. zachowanie istniejących elementów systemu przyrodniczego,
2. ochrona poszczególnych elementów systemu przyrodniczego,
3. zwiększenie ilości i dostępności terenów zieleni.

Dla jednostki tej w *Studium* sformułowano ustalenia dotyczące struktury przestrzennej i krajobrazu:

1. Zachowanie istniejących kompleksów leśnych w dotychczasowym użytkowaniu wraz z ich uzupełnianiem. Zaleca się dostosowywanie sadzonych gatunków drzew do warunków siedliskowych.

2. Zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów nieleśnych posiadających walory przyrodnicze (np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych).

3. Wyznaczanie stref wejścia do lasu wyposażonych w miejsca parkingowe i infrastrukturę turystyczną.

4. Wprowadzenie elementów zagospodarowania umożliwiających wypoczynek w lasach położonych w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej.

5. Zatrzymanie rozpoczętych procesów urbanizacji poprzez zakaz realizacji nowej zabudowy niezwiązanej z gospodarką leśną poza terenami istniejącego zainwestowania.

6. Minimalizowanie negatywnego oddziaływania na krajobraz obiektów kubaturowych, ograniczenie ich wysokości do 8 m.

7. Ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w tym pozostałości: dawnych cmentarzy, osad, charakterystycznych elementów rozplanowania przestrzeni oraz zabytków archeologicznych.

W kierunkach rozwoju systemów komunikacji – docelowym systemie transportowym – w *Studium* wskazano istniejące ulice zbiorcze - ul. Sanitariuszek (graniczące z obszarem od północnego zachodu i częściowo położoną w obszarze) oraz drogę ekspresową S14 – zachodnią obwodnicę Łodzi – wówczas jako projektowaną (została oddana do użytku na tym odcinku w czerwcu 2022 roku), a także przebieg projektowanej linii kolejowej – Kolei Dużych Prędkości.

Obszar opracowania planu znajduje się na terenach zaliczanych w *Studium* do podstawowych elementów systemu przyrodniczego miasta, jako tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo. Dolina rzeki Ner należy do głównych (w skali

miasta) powiązań przyrodniczych wyznaczonych w oparciu o doliny rzeczne i stanowi korytarz ekologiczny, a jednocześnie naturalny korytarz wymiany mas powietrza.

Prawie na całym obszarze została wyznaczona strefa ochrony konserwatorskiej - strefa ochrony i kształtowania krajobrazu (strefa K).

Do istotnych ustaleń *Studium* należą następujące zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego:

- ochrona wszystkich terenów współtworzących system przyrodniczy miasta, w tym terenów jednostek funkcjonalno-przestrzennych obejmujących lasy (L), zieleni urządzonej (Z), tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo (O), ogrody działkowe (D), cmentarze (C) i tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (RW), a także terenów zieleni urządzonej oraz gruntów leśnych w ramach wszystkich pozostałych jednostek funkcjonalno-przestrzennych,

- ochrona obszarów szczególnie cennych przyrodniczo, istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej oraz zapewniających łączność obszaru miasta z systemem przyrodniczym regionu – objętych ochroną prawną lub obszarów o wysokich walorach przyrodniczych wymagających ochrony,

- powiększanie zasobów zieleni urządzonej w strefie zurbanizowanej zwartej,

- ochrona istniejących korytarzy ekologicznych i kształtowanie nowych powiązań pomiędzy terenami aktywnymi przyrodniczo, w celu zapewnienia spójności systemu przyrodniczego miasta oraz umożliwienia migracji roślin, zwierząt i grzybów. Podstawowy system korytarzy ekologicznych stanowią doliny rzeczne,

- ochrona i kształtowanie systemu hydrologicznego miasta, w sposób zapewniający prawidłowy obieg wody w mieście, poprzez: zachowanie drożności koryt cieków i stref okresowej koncentracji spływu wód (cieki okresowe) poprzez zakaz ich przegradzania, wprowadzania zabudowy i innych elementów utrudniających lub uniemożliwiających przepływ wód, zachowanie jako aktywnych przyrodniczo głównych stref retencjonowania, zasilania i inicjacji wód powierzchniowych: dolin cieków wraz z odcinkami źródłowymi, oraz obszarów wododziałowych, zakaz lokalizacji zainwestowania stwarzającego ryzyko przenikania zanieczyszczeń do wód gruntowych i podziemnych w obszarach szczególnie wrażliwych na antropopresję: w proponowanych strefach ochronnych wód podziemnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, w obszarach wododziałowych oraz w otoczeniu ujęć wód podziemnych,

- kształtowanie odpowiednich warunków dla podniesienia jakości powietrza i poprawy mikroklimatu miasta.

W *Studium* zawarto ogólne zasady kształtowania zagospodarowania terenów, których uszczegółowienie następuje na etapie sporządzania planu miejscowego w zakresie:

- a) uściślenia przebiegu granic jednostek funkcjonalno-przestrzennych,
- b) doprecyzowania systemu komunikacyjnego,
- c) dopełnienia struktur funkcjonalno-przestrzennych odnośnie przeznaczenia terenów i weryfikacji zasięgu terenów zielonych,
- d) doprecyzowania wskaźników i parametrów zabudowy dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów.

Dla omawianego obszaru, a także większości sąsiadujących z nim terenów w granicach administracyjnych Łodzi, nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Jedyne dla terenu graniczącego z obszarem od strony północno-wschodniej istnieje plan przyjęty Uchwałą nr XXI/485/15 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonego w rejonie ulic: Ikara i Sanitariuszek. Tereny przylegające do omawianego obszaru obejmują tereny o przeznaczeniu:

- PL – tereny centrów logistycznych,
- KDZ – tereny ulic zbiorczych,
- KK – tereny kolei.

W początkowej fazie prac nad projektem planu sporządzone zostało „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner, położonej w rejonie ulic Sanitariuszek i Łaskowice”. Opracowanie to zawiera charakterystykę stanu i funkcjonowania poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem ich wzajemnych powiązań. Określa m.in. ekofizjograficzne uwarunkowania dla planowania przestrzennego oraz wnioski i zalecenia do sporządzanego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zapisy opracowania wskazują, iż plan powinien określać zasady zagospodarowania poszczególnych terenów, z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i historycznych obszaru, a na etapie projektowania lokalizacji konkretnych zamierzeń inwestycyjnych, dla osiągnięcia efektu dobrze zharmonizowanego krajobrazu zurbanizowanego, należy właściwie zakomponować obiekty inżynierskie i zieleni.

W opracowaniu ekofizjograficznym wskazano, iż zamierzenia inwestycyjne w obrębie obszaru, niezależnie od ich charakteru i funkcji, powinny być realizowane z zachowaniem warunków:

1. zachowanie i podkreślenie walorów krajobrazowych obszaru;
2. maksymalne zachowanie istniejącego drzewostanu i uwzględnienie go w docelowym zagospodarowaniu terenu;
3. utrzymanie udziału powierzchni biologicznie czynnej (na zabudowanych działkach) co najmniej na dotychczasowym poziomie, przy jednoczesnym wzbogacaniu struktury i różnorodności istniejącej zieleni;
4. stosowania rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych zapewniających zachowanie standardów jakości środowiska;
5. wprowadzenia zakazów dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
6. zakazu grodzenia działek w obrębie korytarza ekologicznego;
7. zakazu zmiany stosunków gruntowo-wodnych na obszarze objętym opracowaniem;
8. ograniczenia odpływu wód opadowych i roztopowych poprzez stosowanie urządzeń do wykorzystania ich na miejscu lub retencji, z dopuszczeniem odprowadzania wód spływających ze szczelnie utwardzonych powierzchni lub ziemi, z zachowaniem przepisów odrębnych;

9. obowiązku urządzenia dla każdej zabudowanej nieruchomości miejsca do gromadzenia odpadów, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi utrzymania czystości i porządku w gminach;
10. dopuszczenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla realizacji zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepło;
11. wskazanie terenów chronionych akustycznie na podstawie przepisów z zakresu ochrony środowiska;
12. wyznaczenia stref ochronnych istniejącej i projektowanej infrastruktury technicznej oraz nakazanie ich późniejszej kontroli, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ustalenia projektu planu respektują powyższe wytyczne opracowania ekofizjograficznego w zakresie ograniczeń i możliwości zagospodarowania obszaru wynikających z potrzeby ochrony zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych.

4. Analiza istniejącego stanu środowiska, potencjalne jego zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Podział fizycznogeograficzny

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym (Kondracki 2000) omawiany obszar leży w granicach mezoregionu Wysoczyzna Łaska (318.19), należącego do makroregionu Nizina Południowowielkopolska (318.1), podprowincji Niziny Środkowopolskie (318). W podziale geomorfologicznym Polski przyjęto (Gilewska 1991), że obszar ten znajduje się w obrębie mezoregionu Wysoczyzna Łaska (AV.a7), makroregionu Nizina Południowowielkopolska (AV.a), podprowincji Niziny Środkowopolskie (AV). Według podziału Łodzi na jednostki geomorfologiczne (*Atlas Miasta Łodzi 2002*) wyróżnione w oparciu o podobieństwa cech morfometrycznych oraz budowy wewnętrznej i genezy form terenu, analizowany obszar położony jest w obrębie Równiny Łódzkiej (obejmującej centralną i zachodnią część miasta), w Dolinie Neru, na skraju Kotliny Smulskiej.

Rzeźba terenu

Rzeźba terenu całej Łodzi, w tym obszar objęty opracowaniem, została ukształtowana przez szereg procesów morfotwórczych, związanych z działalnością lądolodu i działalnością wód pochodzących z deglacji lądolodu oraz w procesach peryglacjalnych. Decydujący wpływ na kształtowanie rzeźby miał lądolód zlodowacenia północnopolskiego (Wisły) oraz w mniejszym stopniu lądolód zlodowacenia środkowopolskiego stadiu mazowiecko-podlaskiego (Warty). O ich swoistej odrębności decyduje budowa geologiczna - skały luźne, z których zbudowane są wzgórza, pagórki i inne formy rzeźby.

Teren w granicach obszaru opracowania cechuje się na ogół mało zróżnicowaną rzeźbą – na większości obszaru spadki wynoszą od 0° do 1°, przy wschodniej granicy obszaru od 1° do 4°, a przy zachodniej nawet powyżej 4°. Nachylenie terenu jest niewielkie i nie powoduje ograniczeń możliwości jego zagospodarowania. Wysokości bezwzględne wynoszą od ok. 160 m n.p.m. przy korycie rzeki Ner do ok. 180 m n.p.m. przy wschodniej i zachodniej granicy obszaru.

W ramach obszaru opracowania można wyróżnić następujące jednostki geomorfologiczne w podziale na grupy wg pochodzenia:

- a) formy pochodzenia rzeczne:
 - dno doliny rzecznej – teren doliny Neru,
 - tarasy akumulacyjne w dolinach rzecznych – obejmujące część obszaru przy wschodniej granicy,
- b) formy pochodzenia denudacyjnego:
 - suche doliny i niecki denudacyjne – obejmujące część obszaru przy wschodniej granicy,
 - stoki wyraźnie zaznaczone – obejmujące fragment obszaru przy zachodniej granicy.

Budowa geologiczna

Teren objęty opracowaniem położony jest w zasięgu jednej z podstawowych jednostek tektonicznych Polski – kredowego synklinorium szczecińsko-łódzko-miechowskiego. Jednostką niższego rzędu jest synklinorium niecka mogileńsko-łódzka, na terenie Łodzi reprezentowane przez nieckę łódzką.

W granicach obszaru opracowania wyróżniono następujące rodzaje utworów powierzchniowych:

- 1) holocenijskie piaski rzeczne – osady związane z działalnością rzek zalegają w dnie doliny rzeki Ner;
- 2) plejstocenijskie piaski rzeczne tarasów nadzalewowych rzek – materiał akumulacji rzecznej, zajmują północną oraz południową część obszaru;
- 3) plejstocenijskie piaski wodnolodowcowe – utwory denudacyjne rozdzielające serie glin zwałowych, zajmują obszar wzdłuż wschodniej granicy oraz niewielki fragment przy zachodniej granicy obszaru.

Zarówno piaski rzeczne, jak i piaski rzeczne tarasów nadzalewowych rzek należą do gruntów o złych lub średnich warunkach posadowienia zabudowy.

Poniżej utworów czwartorzędowych zalegają utwory starsze: na większości obszaru trzeciorzędowe piaski, powstałe w okresie neogenu, w miocenie, trzeciorzędowe iły, mułki, gliny i piaski zwietrzelinowe, rumosze, okruchy krzemieni i odwapnionych skał mezozoicznych oraz górnokredowe (piętro kampan) opoki, opoki z czertami, margle, wapienie i wkładki piaskowców wapienistych, przy zachodniej granicy obszaru.

Głębokość przemarzania gruntów wynosi 1,00 m, tak jak na obszarze całej Łodzi (strefa dla Polski środkowej i wschodniej).

W granicach obszaru opracowania nie stwierdzono występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Wody powierzchniowe i podziemne

Miasto Łódź położone jest na dziale wodnym I rzędu dzielącym dorzecza Wisły i Odry. Główne zlewnie odwadniające obszar miasta Łodzi to Bzura (na północy) i Miazga (na wschodzie) - w dorzeczu Wisły oraz Ner - w dorzeczu Odry (w centrum, na południowym zachodzie i na południu), wraz z dopływami.

Przedmiotowy obszar w całości leży w dorzeczu Odry (Regionie wodnym Warty), w zlewni rzeki Ner, płynącej w centralnej części omawianego obszaru – z południowego wschodu na północny zachód.

Na omawianym obszarze zostały wskazane obszary zagrożone wystąpieniem powodzi (narażone na niebezpieczeństwo powodzi), wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest: wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%), średnie – raz na 100 lat (Q 1%) oraz niskie – raz na 500 lat (Q 0,2%), obejmują one koryto rzeki Ner i pas terenów przyległych.

Cały omawiany obszar należy do obszarów zagrożonych wystąpieniem podtopień – jako obszar o wysokim poziomie wód gruntowych (do 2 m p.p.t, w tym na znacznej części do 1 m p.p.t). Wskazano tam również szereg terenów narażonych na niebezpieczeństwo podtopień wodami spływu powierzchniowego.

Do głównych zagrożeń wód powierzchniowych na obszarze i w jego sąsiedztwie można zaliczyć spływ powierzchniowy z terenów o nieprzepuszczalnym podłożu – dróg. Ponadto szkodliwe dla środowiska wodnego może być stosowanie nawozów na terenach rolnych i w ogrodach przydomowych.

Jednolitą częścią wód powierzchniowych (JCWP) jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro, sztuczny zbiornik wodny, ciek a także fragment morskich wód wewnętrznych itp. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki stanowiące JCWP. Podstawą oceny JCWP są badania prowadzone punktach pomiarowych.

Obszar opracowania położony jest w zlewni trzech jednolitych części wód powierzchniowych, które zaliczane są do silnie zmienionych:

- RW600010183219 „Ner od Dobrzyńki do Wrzącej”,
- RW600010183219 „Ner do Dobrzyńki”,
- RW200010254635 „Dobrzyńka”.

W Planach gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry i na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.: Dz. U. poz. 1911 - dla dorzecza Wisły¹ i Dz. U. poz. 1967 - dla dorzecza Odry²) określone zostały cele środowiskowe dla wód powierzchniowych - oparte na wartościach granicznych wskaźników fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych - odpowiadających dobremu stanowi wód. Ocena ryzyka nieosiągnięcia przyjętych celów środowiskowych przez wymienione JCWP została określona jako zagrożona, w związku z czym dopuszczono odstępstwa czasowe do końca 2027 roku (lub roku 2039 – dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE), ze względu na brak możliwości technicznych i nieproporcjonalnością kosztów.

W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* w ramach ochrony podsystemu hydrologicznego zakłada się m.in. ochronę obniżeń dolinnych oraz ograniczenie uszczelnienia powierzchni w górnych częściach dorzeczy, poprawę jakości wód powierzchniowych, wprowadzenie zasad zagospodarowania wód opadowych na gruncie, odprowadzenie infiltracyjne wód opadowych do gruntu lub zastosowanie innych metod pozwalających na poprawę bilansu wodnego. Ponadto wskazuje się, aby tereny przylegające bezpośrednio do wyznaczonych dolin nie podlegały intensywnym procesom inwestycyjnym (powinny być wykorzystywane głównie jako strefa rozwoju funkcji rekreacyjnych),

¹ Aktualizacja: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 300)

² Aktualizacja: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 335)

a w uzasadnionych przypadkach powinny również podlegać całkowitemu wykluczeniu możliwości zabudowy.

Warunki hydrogeologiczne centralnej, zachodniej i południowo-zachodniej części Łodzi, w tym obszar objętego opracowaniem planu określa Mapa hydrogeologiczna Polski 1:50 000 Arkusz Łódź – Zachód (627) wraz z objaśnieniem do mapy, opracowana przez Państwowy Instytut Geologiczny w 2002 roku. Wg podziału na jednostki hydrogeologiczne, dokonanego w oparciu o zasięg występowania poziomów wodonośnych, ich zasobność, stopień izolacji, udział poziomów wodonośnych w profilu pionowym wód podziemnych oraz przynależność do dużych jednostek geologiczno-strukturalnych (niecka łódzka, antyklinorium kujawskie), Łódź znajduje się w granicach kilkunastu wyznaczonych jednostek. Łącznie na obszarze miasta wyznaczono 14 zasadniczych jednostek, z czego analizowany obszar znajduje się w jednostce „10”. Jednostka ta składa się z jednej jednostki hydrogeologicznej wyznaczonej na mapie hydrogeologicznej - 7 Q/bCr₃II. Charakteryzuje się obecnością głównego użytkowego piętra wodonośnego, związanego z utworami kredy górnej, występującego na głębokości ponad 15 m, którego miąższość wynosi powyżej 80 m. Średnia wodoprzewodność wynosi 620 m²/24h, wydajność potencjalna od 70 do ponad 120 m²/h, natomiast moduł zasobów odnawialnych 155 m³/24h·km², a dyspozycyjnych 107 m³/24h·km². Podrzędny użytkowy poziom wodonośny tworzą utwory piasków czwartorzędowych.

Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP) mają podstawowe znaczenie jako obecne i perspektywiczne źródło zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę – charakteryzują się dobrą jakością wód podziemnych i najbardziej korzystnymi warunkami do ich eksploatacji. Zostały one wydzielone w latach 1986-1989 przez Antoniego S. Kleczkowskiego. Zespół hydrogeologów pod jego kierownictwem na podstawie badań wydzielił na terenie kraju 180 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (w skali 1: 500 000). Obszar Łodzi znajduje się w zasięgu czterech GZWP: nr 401 Niecka Łódzka, nr 402 Stryków, nr 403 Brzeziny-Lipce Reymontowskie, 404 Koluszki-Tomaszów. W kolejnych latach dla poszczególnych GZWP wykonywane były dokumentacje hydrogeologiczne w skalach bardziej szczegółowych – w ramach tych prac weryfikowano granice GZWP, określano dla nich obszary ochronne oraz wskazywano zasady użytkowania terenów w ich obrębie (zweryfikowano też liczbę zbiorników – obecnie lista GZWP liczy 163 pozycje). Dla wszystkich GZWP, w obrębie których znajduje się Łódź zostały sporządzone dokumentacje hydrologiczne, zatwierdzone w 2014 roku przez Ministra Środowiska.

Obszar objęty opracowaniem w całości położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 401 Niecka Łódzka. Jest to duży jednorodny zbiornik wód podziemnych. Jego powierzchnia po weryfikacji wynosi 1759,2 km² (o 142,8 km² mniej od ustalonej wstępnie przez A.S. Kleczkowskiego). Obszar zbiornika w całości zlokalizowany jest na terenie województwa łódzkiego – obejmuje m.in. całą zachodnią i centralną część Łodzi, około 83% powierzchni miasta. Główny poziom zbiornika tworzą piaski, żwiry i słabo związane piaskowce kredy dolnej; dolnokredowy poziom zbiornikowy ma duże znaczenie jako dodatkowe źródło dla zaopatrzenia ludności w wodę – szczególnie w tak intensywnie eksploatowanym rejonie, jakim jest Łódź. Ustalona w modelu matematycznym wielkość zasobów dyspozycyjnych poziomu zbiornikowego wynosi około 97200 m³/d przy module zasobowym 55,4 m³/d·km². Wartość ta stanowi około 52% wielkości zasobów odnawialnych w warunkach hydrodynamicznych według stanu na 2012 rok. Zasoby dyspozycyjne wszystkich

poziomów wodonośnych w granicach zbiornika są szacowane na około 328 800 m³/d (tj. około 187,3 m³/d*km²). Pobór wód podziemnych z poziomu zbiornikowego wynosi łącznie około 34776 m³/d, co stanowi około 36% wielkości jego zasobów dyspozycyjnych. Obszary ochronne wyznaczone według kryterium 25-letniego czasu dopływu wody do granic zbiornika zajmują łącznie około 15% powierzchni całego GZWP – pozostały obszar zbiornika cechuje się bardzo dobrymi warunkami naturalnymi ochrony i nie wymaga ustanawiania obszaru ochronnego, ani wprowadzania szczególnych ograniczeń w użytkowaniu terenów. Wśród pięciu zaproponowanych obszarów ochronnych, jeden (obszar 40103, o powierzchni 17,67 km²) znajduje się prawie w całości na terenie Łodzi (Łódź-Olechów, Huta Szklana), jednak nie obejmuje omawianego obszaru. Koncepcja ochrony GZWP nr 401 nie zawiera szczególnych zakazów i nakazów, poza ogólnie przyjętymi i wynikającymi z aktów prawnych dotyczących ochrony wód podziemnych.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi, które zostały wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Zgodnie z przyjętymi w 2011 roku Planami gospodarowania wodami (PGW) na obszarze dorzeczy w Polsce obowiązywał podział na 161 JCWPd. Na potrzeby aktualizacji PGW, przyjętych Rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. poz. 1911 - dla dorzecza Wisły i Dz. U. poz. 1967 - dla dorzecza Odry), opracowano nowy podział na 172 JCWPd. Najnowsza aktualizacja PGW (Dz. U. z 2023 r. poz. 300 - dla dorzecza Wisły i Dz. U. z 2023 r. poz. 335 - dla dorzecza Odry) zweryfikowała podział JCWPd, obecnie obowiązuje podział na 174 JCWPd. Obszar objęty opracowaniem w całości położony jest w zasięgu JCWPd nr GW600072.

Na obszarze objętym opracowaniem nie ma udokumentowanych ujęć wód podziemnych.

Na obszarze tym nie zostały ustanowione strefy ochronne ujęć wód, ani obszary ochronne zbiorników wód podziemnych, o jakich mowa w art. 95 ust 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

Gleby i grunty

Jednym z najważniejszych czynników glebotwórczych, który wpływa na rodzaj gleby i wartości użytkowo-rolnicze jest skała macierzysta. Zasadniczymi skałami macierzystymi dla gleb występujących w obrębie omawianego obszaru są czwartorzędowe utwory pochodzenia rzeczno i denudacyjnego. Dominującym na tym obszarze typem gleb są gleby rdzawe, a w dolinie rzeki Ner - gleby pobielicowe. Odczyn gleb: od słabo kwaśnych (pH 5,6 – 6,5) w części zachodniej, do kwaśnych (pH 4,6 – 5,5) w części centralnej i bardzo kwaśnych (pH poniżej 4,6) w części wschodniej. Wschodnią część obszaru zajmują piaski luźne i słabogliniaste oraz piaski gliniaste lekkie na glinach, a centralną i zachodnią pyły gliniaste.

Zgodnie z zawartymi w *Atlasie miasta Łodzi* podziałami, na obszarze opracowania można wyróżnić odpowiednio:

- w zakresie geokompleksów wydzielonych z uwzględnieniem dwóch czynników przewodnich – litologii i warunków wilgotnościowych, w centralnej części obszaru: w obrębie doliny Neru: geokompleksy hydrogeniczne, na pozostałym obszarze geokompleksy litogeniczne związane z utworami przepuszczalnymi oraz trudnoprzepuszczalnymi;

- w zakresie kompleksów rolniczej przydatności gleb: głównie użytki zielone średnie, a także kompleks żytni bardzo słaby, w znikomym stopniu kompleks żytni dobry.

Na analizowanym obszarze dominują tereny rolne: grunty orne (klasy IV, V i VI), użytki zielone (łąki i pastwiska) oraz nieużytki. Znajdują się tam również wody powierzchniowe płynące i stojące, lasy, a także niewielkie powierzchnie gruntów zadrzewionych. Najmniejszy udział mają grunty nieużytki oraz zajęte pod drogi.

Na omawianym obszarze nie stwierdzono historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (nie ma obszarów wpisanych do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi)³. Nie stwierdzono także zanieczyszczenia gleb ołowiem, cynkiem, miedzią i kadmem.

Zieleń

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej analizowany obszar, podobnie jak miasto Łódź, położony jest w mezoregionie Sieradzko-Łódzkim, dzielnicy Łódzko-Opoczyńskiej należącej do krainy Małopolskiej.

Obszar objęty opracowaniem należy do terenów charakteryzujących się, w skali miasta, średnim bogactwem florystycznym - największym bogactwem florystycznym - powyżej 250 gatunków/km² - na większości obszaru i średnim bogactwem florystycznym - od 150 do 250 gatunków/km² - w części zachodniej (*Atlas Miasta Łodzi*, 2002). Wielkości te są typowe dla terenów peryferyjnych, w tym rolniczych na obrzeżach miasta. Na obszarze występują stanowiska zawilca gajowego *Anemone nemorosa* – przedstawiciela gatunków urbanofobnych.

Na tym obszarze nie ma terenów zieleni miejskiej (parków, zieleńców). Zdecydowaną większość powierzchni obszaru zajmują tereny rolne – grunty rolne, a także łąki i pastwiska (w dolinie rzeki Ner, dlatego dominującą roślinnością są tam zbiorowiska segetalne i ugorowe. Na terenach nadal pozostających w użytkowaniu rolniczym występują zbiorowiska chwastów polnych. Na porzuconych polach uprawnych spontanicznie pojawiają się gatunki siedlisk antropogenicznych, a nieużytkowane od lat siedliska porolne porastają gatunki drzew lekkonasiennych – głównie brzoza brodawkowata.

W zachodniej części obszaru znajdują się lasy zniekształcone oraz drzewostany pochodzenia sztucznego na zdegradowanych siedliskach, a w dolinie rzeki Ner – roślinność nieleśna siedlisk wilgotnych o charakterze półnaturalnym.

Drzewostan lasów tworzy głównie sosna, miejscami z domieszka brzozy. W miejscach bardziej wilgotnych rosną wierzby i topole.

Lasy po południowej stronie ul. Łaskowice stanowią lasy Skarbu Państwa (lasy państwowe), należące do nadleśnictwa Grotniki. Pozostałe lasy są własnością prywatną; nie ma tam lasów komunalnych.

Obszar nie obejmuje terenów zabudowy, wobec czego nie występuje roślinności ruderalna oraz roślinności kultywowana w postaci ogródków przydomowych. W pasach drogowych ulic ograniczających obszar nie ma nasadzeń alejowych zieleni przydrożnej, ale drogi te (ulice) sąsiadują z terenami leśnymi.

Aktualną potencjalną roślinnością naturalną na tym obszarze, czyli taką, która rozwinęłaby się w obecnych warunkach środowiska po ustaniu ingerencji człowieka, jest grąd

³ źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

subkontynentalny *Tilio cordatae-Carpinetum* odmiana małopolska, podzespoły wilgotny i typowy, seria troficzna uboga i bogata oraz – w dolinie rzeki Ner – łąg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* z fragmentami łągu wiązowo-jesionowego *Ficario-Alnetum minoris* i zbiorowiskami źródłkowymi.

Fauna

Na podstawie informacji zawartych w *Atlasie Miasta Łodzi* (z 2002 r.) można stwierdzić, iż teren będący przedmiotem opracowania nie należy do bogatych w zasoby faunistyczne. Dość licznie występują tam jedynie ptaki – szacunkowa średnia liczba gatunków łągowych w zachodniej części obszaru wynosi ponad 40 gatunków na 1 km², na pozostałej mniej niż 25 gatunków.

Na obszarze objętym opracowaniem stwierdzono m.in. stanowiska rzadkich gatunków ptaków: derkacza *Crex crex* (w zachodniej części obszaru). Stanowiska innych rzadkich gatunków ptaków znajdują się w pobliżu, na terenach posiadających powiązania przyrodnicze z tym obszarem – w dolinie rzeki Ner i na terenie kompleksu leśnego uroczyska Lublinek. Rozległe tereny otwarte oraz zadrzewienia stanowią miejsce gniazdowania i przelotu również dla wielu innych gatunków ptaków.

Na omawianym obszarze nie stwierdzono występowania rzadkich i zagrożonych owadów, ani udokumentowanych stanowisk występowania stanowisk płazów, gadów i ssaków na omawianym terenie. Można jednak przypuszczać, iż tereny otwarte oraz tereny zadrzewienia są miejscem bytowania licznych gatunków zwierząt, w tym pospolitych, niewielkich ssaków związanych z tego typu siedliskami: myszy polnej, jeża wschodniego, kreta czy ryjówki.

Mała zasobność faunistyczna obszaru wynika przede wszystkim z postępującej degradacji środowiska naturalnego na terenach ulegających urbanizacji oraz obecności barier przestrzennych, które powodują rozerwanie ciągłości struktur ekologicznych – należą do nich szlaki kolejowe, szlaki drogowe (ostatnio dołączyła trasa S14) oraz powstająca okoliczna zabudowa.

Warunki klimatyczne

Według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego, obszar Łodzi zaliczony został w całości do Dzielnicy Łódzkiej.

Klimat Łodzi wykazuje charakterystyczne dla Niżu Polskiego cechy pośrednie między strefą oddziaływania wpływów oceanicznych i kontynentalnych. W porównaniu do najbliższych wielkich miast Łódź ma więcej cech oceanicznych niż Warszawa, a mniej niż Poznań. Klimat Łodzi wykazuje pewne różnice w stosunku do pozostałego obszaru Polski środkowej. Wynikają one z położenia terenu w obrębie i u podnóża Wzniesień Łódzkich. Naturalne ukształtowanie terenu powoduje w stosunku do terenów otaczających: obniżenie średniej temperatury rocznej, zmniejszenie udziału wiatrów północnych, zwiększenie rocznej sumy opadów.

Największą częstotliwość występowania w roku wykazuje powietrze polarno-morskie – 65 % dni w roku. Powietrze kontynentalne pojawia się w ciągu 29 % dni w roku. Sporadycznie, głównie w kwietniu (7 % dni) i maju (13,5 % dni), występują masy powietrza arktycznego. Najrzadziej występują masy powietrza zwrotnikowego.

Cechą charakterystyczną obszaru jest niewielkie zróżnicowanie temperatury powietrza - średnia roczna dla okresu od 1951 do 2005 roku wynosiła 8,4°C. Najchłodniejszym miesiącem

jest zazwyczaj styczeń (średnia temperatura poniżej $-1,8^{\circ}\text{C}$ opadająca w niektórych latach do -12°C). Miesiącem najcieplejszym jest przeważnie lipiec (średnia temperatura $17,5^{\circ}\text{C}$ - $18,7^{\circ}\text{C}$), ale w poszczególnych latach może to być też czerwiec lub sierpień, w których średnie temperatury osiągają 21°C . Generalnie największa zmienność średnich miesięcznych temperatur przypada na styczeń, luty i marzec, najmniejsza na późne lato i wczesną jesień.

Według danych ze stacji meteorologicznej Łódź-Lublinek średnie częstotliwości kierunków wiatrów w wieloletnim okresie 1951-1980, wyrażone w procentach, wynosiły: N = 7, NE = 6, E = 17, SE = 11, S = 9, SW = 14, W = 17, NW = 10, cisza = 9. Z powyższych danych wynika, że z sektora zachodniego (NW, W, SW) pochodzi ok. 41% wiatrów, a ze wschodniego (NE, E, SE) - 34%.

Maksymalne prędkości wiatru przypadają na zimę i wiosnę, i są także charakterystyczne dla kierunków o największych częstotliwościach (W i SW). Znacznymi prędkościami charakteryzują się też wiatry północne, jednak występują z mniejszą częstotliwością.

W rozkładzie rocznym największe wartości opadów przypadają na miesiące letnie, głównie lipiec, w którym średnia miesięczna osiągała wartość 83,3 mm. Najmniejsze wartości opadów występują w lutym (32,1 mm). Miesiące zimowe odznaczają się najmniejszą zmiennością opadów z roku na rok, podczas gdy w miesiącach letnich zmienność ta osiąga wartości rzędu 300 - 400%. Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w latach 1981-2010 dla miasta Łodzi wynosiła 570,1 mm. Pokrywa śnieżna w ostatnim czasie utrzymywała się przeciętnie przez 82 dni w ciągu pięciu 5 miesięcy (listopad, grudzień, styczeń, luty, marzec).

Liczba dni pogodnych w roku (stacja meteorologiczna Łódź-Lublinek) wynosi 32 i jest niższa niż na obszarach sąsiednich. Związane jest to ze zwiększoną konwekcją nad miastem, wywołaną wyższą temperaturą, zanieczyszczeniem powietrza, a tym samym większą ilością źródeł kondensacji pary wodnej.

Ochrona prawna zasobów przyrodniczych

Analizowany obszar, jak i cały obszar Łodzi, położony jest poza europejskimi systemami terenów o wysokiej aktywności przyrodniczej wyznaczonymi w ramach sieci Natura 2000 oraz ECONET-POLSKA.

Znajduje się również poza zasięgiem istniejących i projektowanych obszarów Natura 2000, z których najbliższe: SOOS Grabia i SOOS Grądy nad Lindą położone są w odległości, odpowiednio, 15 km i 17 km od obszaru.

Obszar ten należy do podstawowych elementów systemu przyrodniczego miasta, jako tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo oraz tereny zieleni leśnej o powierzchni minimum 3ha, a dolina rzeki Ner stanowi jedno z głównych powiązań przyrodniczych w skali miasta.

Obszar prawie w całości (za wyjątkiem niewielkich terenów przy terenach linii kolejowej) leży w granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki” – prawnej formy ochrony przyrody w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy o nazwie „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki”, o powierzchni 217,021 ha, został ustanowiony uchwałą Nr XCI/1602/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r.

Celem ustanowienia tego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest ochrona cennego krajobrazu naturalnego i kulturowego fragmentu doliny górnego Neru oraz dolnego odcinka doliny Dobrzyńki, ze względu na ich walory widokowe i estetyczne. W uchwale wskazano, iż realizacja celów ochrony wymaga trwałego zachowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych naturalnych i półnaturalnych ekosystemów leśnych, łąkowych, murawowych, wodno-błotnych, utrzymania agrobiocenoz w kulturze rolnej, a także wyznaczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego korytarzy ekologicznych.

Określony w uchwale zakres ochrony czynnej obejmuje:

1) w odniesieniu do ekosystemów leśnych:

- a) wspieranie procesów sukcesji naturalnej prowadzącej do formowania ekosystemów leśnych o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku,
- b) ochronę starodrzewi poprzez odstąpienie od ustalania zadań z zakresu użytkowania rębego oraz stosowania rębni przy pracach z zakresu gospodarki leśnej,
- c) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz ich obumarłych części aż do całkowitego rozkładu,
- d) utrzymywanie drożności korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków,
- e) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych,
- f) stopniowe eliminowanie gatunków roślin obcego pochodzenia,
- g) zachowanie stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;

2) w odniesieniu do nieleśnych ekosystemów lądowych, w tym agrobiocenoz:

- a) utrzymanie trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej,
- b) ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne, szczególnie wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych,
- c) ochronę zbiorowisk i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków, podczas wykonywania zabiegów agrotechnicznych; stosowanie odpowiednich terminów, częstotliwości i technik koszenia oraz uprawy gleby,
- d) ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz przydrożnych przed usuwaniem i niszczeniem,
- e) zachowanie śródpolnych zabagnień, mokradeł, młak oraz oczek wodnych,
- f) melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem terenów podmokłych, w szczególności torfowisk i obszarów źródliskowych,
- g) melioracje nawadniające zalecane w przypadku stwierdzonego niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej obniżenia poziomu wód gruntowych,
- h) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych korytarzy ekologicznych;

3) w odniesieniu do ekosystemów wodnych:

- a) zachowanie i ochronę wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych, płynących i stojących) wraz z pasem roślinności okalającej,

- b) ochronę i tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych i wzdłuż cieków w celu ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej,
- c) ochronę i utrzymanie naturalnego kształtu i przekroju koryt cieków,
- d) zwiększanie retencji dolinowej poprzez zachowanie istniejących rowów i zbiorników wodnych,
- e) zachowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne w celu zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą.

Na terenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego wprowadzono zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwszstormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy te nie dotyczą:

- 1) prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 2) realizacji inwestycji celu publicznego po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
- 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
- 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Formami ochrony przyrody położonymi najbliżej omawianego obszaru są:

- rezerwat przyrody „Polesie Konstantynowskie”, położony na północny wschód od obszaru, w odległości około 12,5 km,
- rezerwat przyrody „Torfowisko Rąbień”, położony na północ od obszaru, w odległości około 9,5 km,
- rezerwat przyrody „Molenda”, położony na południowy wschód od obszaru, w odległości około 13 km,
- rezerwat przyrody „Wolbórka”, położony na południowy wschód od obszaru, w odległości około 13,5 km,

- rezerwat przyrody „Las Łagiewnicki”, położony na północny wschód od obszaru, w odległości około 14 km,
- Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich i otulina PKWŁ, położone na północny wschód od obszaru, w odległości około 12,5 km,
- obszar chronionego krajobrazu „Środkowej Grabi” położony na południowy zachód od obszaru, w odległości około 8 km,
- obszar chronionego krajobrazu „Puczniewski” położony na północny zachód od obszaru, w odległości około 13 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Ruda Willowa”, położony na wschód od obszaru, w odległości około 5 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Mogilno”, położony na południowy zachód od obszaru, w odległości około 10 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Sokołówki”, położony na północ od obszaru, w odległości około 10 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dobroń”, położony na południowy zachód od obszaru, w odległości około 11 km,
- użytek ekologiczny (bez nazwy) położony na północny zachód od obszaru, w odległości około 2 km,
- użytek ekologiczny „Olsy nad Nerem” położony na wschód od obszaru, w odległości około 2 km,
- użytek ekologiczny „Majerowskie Pole” położony na północ od obszaru, w odległości około 5 km,
- użytek ekologiczny „Majerowskie Błota” położony na północ od obszaru, w odległości około 6 km,
- użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki” położony na północ od obszaru, w odległości około 6 km.

Zagospodarowanie i sąsiedztwo

Obszar objęty niniejszym opracowaniem zlokalizowany jest w strefie obrzeżnej miasta, przy jego zachodniej granicy. Obejmuje tereny dotychczas niezurbanizowane: rolnicze, w tym łąki i pastwiska w dolinie rzeki Ner oraz odcinek koryta tej rzeki oraz fragment koryta rzeki Dobrzyńki, a także lasy. Tereny te zostały włączone w granice administracyjne miasta Łodzi dopiero w 1988 roku. Przez obszar częściowo przebiega ul. Sanitariuszek i ul. Łaskowice.

Obszar sąsiaduje od zachodu z gminą Pabianice należącą do powiatu pabianickiego, a tereny graniczące z obszarem zachowały charakter rolniczy i leśny, który – zgodnie z ustaleniami dokumentów planistycznych przyjętych w tej gminie – ma być utrzymany.

W granicach obszaru nie znalazły się tereny, które zostały w istotny sposób przekształcone:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej w rejonie ulicy Łaskowice,
- tereny komunikacji: linia kolejowa nr 14 (Łódź Kaliska – Zduńska Wola/Wrocław), a za nią droga ekspresowa S14 (odcinek Łódź-Lublinek – Aleksandrów Łódzki, oddany do użytku w czerwcu 2022 r.).

Za wschodnią granicą obszaru (ok. 250 m) znajduje się Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta.

W zakresie infrastruktury technicznej obszar jest częściowo wyposażony w sieć elektroenergetyczną, gazową, a także wodociągową i kanalizacyjną.

Wartości kulturowe

Na analizowanym obszarze nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ani ujętych w miejskiej (gminnej) ewidencji zabytków.

W *Studium...* teren objęty opracowaniem został oznaczony jako obszar występowania śladów dawnego osadnictwa. Obszar objęty jest także strefą ochrony konserwatorskiej – strefa „K” – ochrona i kształtowanie krajobrazu, a także strefą konserwatorskiej ochrony archeologicznej.

Na obszarze zostały wskazane (oznaczone na rysunku planu) zabytki archeologiczne o numerach: AZP 67-51/10, AZP 67-51/114, AZP 67-51/118, AZP 67-51/144 i AZP 67-51/147, dla których przy realizacji robót ziemnych lub dokonywaniu zmiany charakteru dotychczasowej działalności wiążącej się z naruszeniem struktury gruntu wymagane jest przeprowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i prawa budowlanego.

W opracowaniu pt. „*Studium krajobrazowe*”, sporządzonym na potrzeby *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* – w pięciostopniowej skali, gdzie kategoria I oznacza wybitną, a kategoria V najniższą wartość krajobrazową – północna część obszaru, wraz z terenami sąsiadującymi od północy, została przypisana do IV kategorii, tzn. terenów o najniższej wartości krajobrazowej, odpowiadającej dysharmonijnym krajobrazom kulturowym, zachodnia część obszaru to obszar w kategorii V - najniższa wartość krajobrazowa, odpowiadająca krajobrazom zdegradowanym. Największa część obszaru, obejmująca dolinę rzeki Ner to kategoria III kategoria- rednia wartość krajobrazowa, odpowiadająca harmonijnym krajobrazom kulturowym.

Powiązania ekologiczne

Obszar, objęty projektem planu, zajmuje powierzchnię około 36 ha i prawie w całości stanowi tereny otwarte: grunty rolne - orne, łąki i pastwiska, dolinę rzeki Ner, oraz lasy i zadrzewienia. Przez obszar przebiega fragment ulicy Sanitariuszek i ulicy Łaskowice. Z obszarem graniczy linia kolejowa oraz droga ekspresowa S-14. Obszar położony jest przy zachodniej granicy miasta Łodzi. Obszar znajduje się w pobliżu terenów powiatu pabianickiego - gminy Pabianice.

W opracowaniu ekofizjograficznym do *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* omawiany obszar jest wskazywany, jako „obszary o wysokich walorach krajobrazowych i wartościach ekologicznych – w większości obszary w użytkowaniu rolniczym i leśnym, a zwłaszcza doliny rzeczne i tereny zieleni. Posiadają one walory pozwalające na uznanie ich w całości za formy ochrony przyrody w postaci obszarów chronionego krajobrazu lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Kierunki zmian w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów nie powinny naruszać walorów krajobrazowych, a same zmiany powinny następować w ramach jednego przedsięwzięcia

w formie zorganizowanych działań inwestycyjnych.” Dolina rzeki Ner została oznaczona jako siedliska przyrodnicze roślin i zwierząt o cechach naturalnych. Siedliska przyrodnicze roślin i zwierząt o cechach naturalnych to „fragmenty przyrody naturalnej posiadające wartości kwalifikujące je do objęcia ochroną prawną jako rezerwaty przyrody lub użytki ekologiczne. Zasady zagospodarowania tych terenów powinny być zgodne z zapisami dla danej formy ochrony wg ustawy o ochronie przyrody.” Wzdłuż doliny rzeki Ner wyznaczony został korytarz ekologiczny, a także został wskazany jako główne powiązania przyrodnicze – wyznaczone w oparciu o doliny rzeczne pomiędzy górnym biegiem Neru i Dobrzyńki, a terenami otwartymi - w tym dalszym odcinkiem doliny Neru (na zachodzie). Korytarz ekologiczny zostały uwzględniony następnie w *Studium*, w części Kierunki (Rys. 13 - Jednostki funkcjonalno-przestrzenne). Istotnymi barierami ekologicznymi są natomiast liniowe obiekty infrastruktury technicznej za północną granicą obszaru: linia kolejowa i od niedawna także trasa ekspresowa S14 – zachodnia obwodnica Łodzi. Odgradzają one omawiany obszar od górnego odcinka rzeki Ner. W biegu rzeki Ner pod trasą S14 zlokalizowane jest przejście dla zwierząt średnich (MS-48). Umożliwia ono przemieszczanie się zwierząt między terenami otwartymi po obu stronach trasy. Najściślejsze powiązania przyrodnicze obszar posiada z terenami położonymi po jego północnej i południowej stronie również w większości użytkowanymi rolniczo. Szczególną rolę w powiązaniach przyrodniczych z terenami otaczającymi odgrywa dolina rzeki Ner, pełniąc rolę lokalnego korytarza ekologicznego.

Lasy na analizowanym obszarze występują stosunkowo na niewielkim obszarze, zajmują zachodnią jego część. Są to lasy Skarbu Państwa (lasy państwowe administrowane przez Nadleśnictwo Grotniki) i lasy prywatne.

Pozytywny wpływ na walory przyrodnicze obszaru, zwiększenie różnorodności biologicznej oraz na zróżnicowanie krajobrazu mają także połacie zadrzewień, pojedyncze drzewa oraz tereny rolne i porolne, które pełnią m.in. ważną funkcję w tworzeniu biotopów dla naturalnych wrogów szkodników upraw.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania fizjograficzne oraz stopień zainwestowania i potrzeby miasta, przyjęty kierunek polityki przestrzennej w zakresie zagospodarowania analizowanego obszaru jest uzasadniony i celowy. Omawiany obszar dotychczas jest w niewielkim stopniu zurbanizowany – znajduje się tam tylko nieliczna infrastruktura i fragmentami przez obszar przebiegają drogi. Większość obszaru stanowią grunty orne, sady, łąki i pastwiska. Projekt planu nie ustala przeznaczenia terenów odbiegającego od obecnego sposobu użytkowania. Ustalenia projektu zapewniają zachowanie i ochronę doliny rzeki Ner, lasów i terenów otwartych - rolniczych. Na obszarze nie może powstać nowa zabudowa, dopuszczony został tylko remont i przebudowa oraz – na określonych warunkach – rozbudowa i nadbudowa istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (dopuszczenie to nie dotyczy budynków oraz części budynków położonych w granicach korytarza ekologicznego). Nie są przewidziane nowe elementy układu komunikacyjnego, ani podwyższenie klas istniejących dróg.

Brak obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oznacza brak jasno określonej polityki przestrzennej i stwarza tym samym niebezpieczeństwo powstania chaosu przestrzennego oraz konfliktów pomiędzy rozwojem gospodarczym, a ochroną środowiska. W przypadku nieuchwalenia planu miejscowego, bardzo prawdopodobnym zagrożeniem byłaby presja budowlana na tereny, które w projekcie planu są chronione przed zabudową, prowadząca do nieodwracalnej degradacji walorów tego obszaru. Skutkami wprowadzania zabudowy na tereny otwarte (rolnicze) byłyby:

- bezpośrednie niszczenie lub defragmentacja siedlisk przyrodniczych,
- zmniejszanie się powierzchni terenów naturalnego bytowania dzikiej zwierzyny,
- wygradzenia przerywające powiązania ekologiczne i utrudniające lub uniemożliwiające migrację zwierząt,
- zmniejszanie się bioróżnorodności obszaru,
- zakłócenia w funkcjonowaniu systemu ekologicznego,
- niekorzystne zmiany w krajobrazie,
- zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleby, przy niewłaściwym odprowadzaniu (gromadzeniu w zbiornikach bezodpływowych) ścieków bytowych i gromadzeniu odpadów komunalnych.

5. Analiza stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Stan środowiska na obszarze objętym projektem planu, a także w strefie potencjalnych oddziaływań inwestycji realizowanych zgodnie z ustaleniami planu, jest na ogół zadowalający, co wynika z położenia obszaru w peryferyjnej, obrzeżnej części miasta i jego przynależności do systemu przyrodniczego miasta.

Na stan środowiska przyrodniczego omawianego obszaru największy wpływ mają sąsiadujące z nim droga ekspresowa S-14 i linia kolejowa oraz ulica Sanitariuszek, a także sąsiedztwo terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowana poza jego granicami. Poziom immisji zanieczyszczeń uwarunkowany jest głównie wielkościami emisji, ale czynnikami istotnymi są także warunki meteorologiczne (wyższe temperatury powietrza w sezonie grzewczym powodują zmniejszenie emisji energetycznych, cyklonalny typ pogody sprzyja szybszemu przewietrzaniu terenów zabudowanych). Koncentracja zanieczyszczeń jest większa na obszarach o zwartej zabudowie, która uniemożliwia właściwe przewietrzanie terenów i sprzyja osiadaniu zanieczyszczeń na obszarach zamieszkałych. Stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} w Łodzi są dość wysokie zwłaszcza w centralnej części miasta, przede wszystkim w obszarze XIX-wiecznej zabudowy Śródmieścia. W miarę oddalania od strefy centralnej poziomy ich stężeń maleją i poza strefą intensywnie zurbanizowaną nie przekraczają wartości dopuszczalnych.

Według map przygotowanych przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, wykonanych w oparciu o modelowanie matematyczne oraz metodę obiektywnego szacowania, średnioroczne stężenie dwutlenku azotu na terenie województwa, z wyjątkiem ścisłego centrum miasta Łodzi, w 2021 r. kształtowało się na poziomie poniżej 20,4 µg/m³ - zdecydowanie poniżej dopuszczalnego poziomu wynoszącego 40 µg/m³. Wzdłuż

dróg i ulic o dużym natężeniu ruchu, m.in. drogi S-14 i ulicy Sanitariuszek, stężenie NO₂ mogło być jednak nawet dwukrotnie większe.

Poziom stężenia dwutlenku siarki (25-te maksymalne stężenie 1-godzinne) w 2021 r. na całym obszarze nie przekroczył 150,4 µg/m³, przy poziomie dopuszczalnym 350 µg/m³. Poziom stężenia dwutlenku siarki w rozkładzie średniomiesięcznym wykazuje zmienność sezonową - zimą średniomiesięczne stężenia są kilka lub kilkunastokrotnie wyższe niż w okresie letnim. W okresie silnych mrozów dochodzi do gwałtownego wzrostu poziomu SO₂ na skutek zwiększonego zapotrzebowania na energię cieplną (podwyższone spalanie surowców energetycznych) oraz dodatkowo niesprzyjającej rozpraszaniu zanieczyszczeń pogodzie antycyklonalnej (słabe wiatry).

Średnioroczne wartości stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ w obrębie obszaru kształtują się na poziomie 24,5 µg/m³ - 30,4 µg/m³ (poziom dopuszczalny - 40 µg /m³). Istotny wpływ na zdrowie ludności (choroby serca, układu oddechowego) mają przekroczenia dobowej wartości dopuszczalnej. Wartości chwilowe stężenia PM 10 mogą sięgać nawet do kilkuset µg/m³.

Prowadzone pomiary od lat nie wykazują przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych metali zawartych w pyłe PM₁₀, natomiast w przypadku benzo(a)pirenu corocznie stwierdza się na wszystkich stanowiskach pomiarowych w województwie znaczne przekroczenia poziomu docelowego. Wprawdzie średnioroczne wartości stężenia B(a)P w pyłe PM₁₀ na obszarze opracowania nie należą do najwyższych w aglomeracji - w roku 2021 (modelowanie matematyczne) zawierały się w przedziale: 0,76 ng/m³ – 1,25 ng/m³, ale i tak na części obszaru przekraczały wartość dopuszczalną, wynoszącą 1 ng/m³. Stężenia B(a)P na terenach znajdujących się w sąsiedztwie obszaru wynosiły 1,01 ng/m³ – 1,49 ng/m³. Nadmierna koncentracja wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych stanowi zagrożenie jakości powietrza i ma bezpośredni wpływ na zdrowie ludzi. Jest to poważny problem, dotyczący wszystkich większych miast, a zwłaszcza ich części nie podłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej.

Największe zagrożenie dla zdrowia ludzi stanowią drobne frakcje pyłu zawieszonego – PM_{2,5}. Średnie roczne wartości stężenia pyłu PM_{2,5} w 2021 roku (modelowanie matematyczne) kształtowały się na poziomie 12,5 µg/m³- 18,4 µg/m³ (poziom dopuszczalny - 25 µg /m³).

Omawiany teren położony jest w zlewni jednolitych części wód powierzchniowych „Ner od Dobrzyńki do Wrzącej”, „Ner do Dobrzyńki” i „Dobrzyńka”. Wymienione JCWP zaliczane są do silnie zmienionych. Ocena ryzyka nieosiągnięcia przyjętych celów środowiskowych przez ww. JCWP została określona jako zagrożona, w związku z czym dopuszczono odstępstwa czasowe (derogacja do 2027 roku), ze względu na brak możliwości technicznych lub dysproporcjonalne koszty osiągnięcia założonych klas.

Na jakość omawianych jednolitych części wód niewątpliwie wpływa sposób użytkowania i zagospodarowania terenu. W zlewni tej JCWP nie zostały zidentyfikowane presje mogące być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Należy przypuszczać, iż głównymi zagrożeniami dla wód powierzchniowych – a także wód podziemnych, zwłaszcza płytko zalegających wód gruntowych – zarówno na analizowanym

terenie, jak i w jego sąsiedztwie, są: działalność rolnicza oraz spływy powierzchniowe z terenów o nieprzepuszczalnym podłożu (dróg i zabudowy).

Obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) GW600072, które - tak jak wszystkie obejmujące obszar miasta Łodzi - zostały zidentyfikowane jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Obszar znajduje się poza obszarami ochronnymi głównego zbiornika wód podziemnych GZWP nr 401; stopień podatności poziomu zbiornikowego na zanieczyszczenia jest mały i bardzo mały. Stopień zagrożenia wód podziemnych dla jednostki hydrogeologicznej obejmującej omawiany obszar jest oceniany jako średni.

Na obszarach użytkowanych rolniczo czynnikiem zagrażającym jakości wód są zanieczyszczenia chemiczne pochodzące z produkcji roślinnej, na terenach zurbanizowanych - zanieczyszczenia spływające z dróg.

Według informacji z krajowego monitoringu chemizmu opadów atmosferycznych i depozycji zanieczyszczeń, roczny sumaryczny ładunek jednostkowy zdeponowanych zanieczyszczeń za rok 2017 szacowany jest dla miasta Łodzi na 47,66 kg/ha*rok, przy średnim w województwie – 45,6 kg/ha*rok (który był o 3,9% mniejszy niż średni dla całego obszaru Polski). Wartości ładunków poszczególnych badanych zanieczyszczeń, wnoszonych przez opady atmosferyczne na terenie miasta, chociaż wysokie, nie należały jednak do najwyższych w województwie.

Brak danych dotyczących zanieczyszczenia gleb uniemożliwia ocenę stopnia tego zanieczyszczenia. Należy jednak założyć, iż w największym stopniu zanieczyszczenie gleb dotyczy przyulicznych pasów terenów – wzdłuż ulic (dróg), gdzie dochodzi do koncentracji zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego: przede wszystkim ołowiu, a także miedzi, cynku i kadmu. Dodatkowym zanieczyszczeniem gleb są środki chemiczne, stosowane do zimowego utrzymania ulic. Zaprzestanie produkcji rolnej w strefie peryferyjnej miasta i na graniczących z Łodzią terenach sąsiednich gmin, ograniczyło zanieczyszczenia gleb pochodzące z działalności rolniczej. Na omawianym obszarze nie stwierdzono historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (nie ma obszarów wpisanych do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi)⁴.

Do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego zalicza się również promieniowanie elektromagnetyczne, przy czym promieniowanie pochodzenia naturalnego nie stanowi zagrożenia dla zdrowia lub życia człowieka. Takim zagrożeniem może być promieniowanie pochodzące od źródeł antropogenicznych, a przede wszystkim urządzeń: łączności osobistej (stacji bazowych GSM/UMTS), radiokomunikacyjnych (stacji radiowych i telewizyjnych), transmisji danych i sygnałów oraz radiolokacyjnych i radiodostępowych, a także linii i stacji wysokiego napięcia. Przez obszar opracowania nie przebiegają linie wysokiego napięcia. W granicach obszaru opracowania planu brak jest stacji GSM/UMTS. Najbliżej zlokalizowane są urządzenia telefonii komórkowej, przy ul. Chocianowickiej 180 (wieże kartownicze z urządzeniami telefonii komórkowej).

⁴ źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Pomiary prowadzone przez WIOŚ w Łodzi (od roku 2008) wskazują, iż w żadnym z punktów pomiarowych w województwie łódzkim nie dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Najwyższe wartości natężenia PEM na terenie województwa notowano na terenach centralnych dzielnic lub osiedli miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys., ale i tak były one znacznie niższe od poziomów dopuszczalnych. Maksymalna wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego (2017 r.) wyniosła 2,0 V/m i została zarejestrowana w Łodzi, w punkcie pomiarowym przy Dworcu Fabrycznym. Wielkość ta stanowiła 28,6% wartości dopuszczalnej.

Na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy istnieje obowiązek wykonania co 5 lat map akustycznych. Według aktualnej Strategicznej mapy hałasu miasta Łodzi źródłami hałasu notowanego na omawianym obszarze jest przede wszystkim ruch pojazdów samochodowych (obecnie Strategiczna mapa hałasu miasta Łodzi nie uwzględnia jeszcze trasy S14). Obszar znajduje się także w zasięgu hałasu szynowego (kolejowego) od linii kolejowej nr 14 (Łódź Kaliska – Zduńska Wola/Wrocław). Najwyższe wartości hałasu drogowego występują wzdłuż ulicy Sanitariuszek, a jego poziom osiąga przy jezdni 75 dB – 80 dB w ciągu całej doby (wskaźnik L_{DWN}) i 65 dB – 70 dB w ciągu nocy (wskaźnik L_N) i stopniowo obniża się do poniżej 55 dB (L_{DWN}) i poniżej 50 dB (L_N) w odległości około 150 m od tej ulicy, natomiast ulica Łaskowice generuje hałas 70 dB – 75 dB w ciągu całej doby (wskaźnik L_{DWN}) i 55 dB – 60 dB w ciągu nocy (wskaźnik L_N). Obecnie Strategiczna mapa hałasu miasta Łodzi nie uwzględnia jeszcze hałasu generowanego przez trasę S14, sąsiadującą wzdłuż północnej granicy obszaru. Należy jednak przypuszczać, że generuje ona hałas na poziomie co najmniej takim jak ulica Sanitariuszek.

Według strategicznej mapy hałasu miasta Łodzi poziom hałasu drogowego zarówno w ciągu doby jak i porze nocnej nie został przekroczony, ale tylko dlatego że analizowany teren jest pozbawiony zabudowy mieszkaniowej. Wzdłuż wymienionych szlaków komunikacyjnych położonych w sąsiedztwie analizowanego terenu, z zabudową mieszkaniową wzdłuż ulic, występują takie przekroczenia i osiągają wartości do 10 dB w porze dziennej i 5dB w porze nocnej.

Źródłem hałasu kolejowego jest linia kolejowa przebiegająca na zachód od analizowanego terenu. W granicach terenu objętego opracowaniem wartości hałasu kolejowego wynoszą dla wskaźnika L_{DWN} od 55 dB do 70 dB.

Strategiczna mapa hałasu miasta Łodzi wskazuje na pobliskich terenach zasięg hałasu lotniczego, który wynosi 55 dB – 65 dB w ciągu całej doby (wskaźnik L_{DWN}) i 50 dB – 60 dB w ciągu nocy (wskaźnik L_N)

Informacje dotyczące klimatu akustycznego lotniska znajdują się również w „Planie Generalnym lotniska Łódź Lublinek na lata 2015-2035”. Wskazano w nim, iż od 2014 roku prowadzony jest ciągły monitoring hałasu lotniczego, mający na celu określenie faktycznego oddziaływania akustycznego lotniska na tereny sąsiednie. Na podstawie dostępnych danych przeprowadzono symulacje uciążliwości akustycznej lotniska. W wyniku analizy stwierdzono, że najistotniejszym źródłem hałasu Portu Lotniczego Łódź będą podstawowe operacje lotnicze (starty, lądowania), a zasięgi dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocy (45 dB i 50 dB) będą większe niż odpowiednie poziomy w porze dnia (55 dB i 60 dB). Przeprowadzone

symulacje hałasu lotniczego w odniesieniu do jednej doby wykazały, że w porze nocy izofona 45 dB wykracza poza granice lotniska na odległość około 3,1 km (od końca pasa startowego) w kierunku północno-wschodnim, obejmując m.in. osiedle Rokicie oraz około 2,6 km w kierunku południowo-zachodnim – obejmując większość obszaru objętego projektem planu. Taki sam zasięg ma izofona 55 dB dla hałasu w ciągu całej doby w skali roku.

Zgodnie z art. 135 ustawy Prawo ochrony środowiska w przypadku, gdy lotnisko mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych powoduje niedotrzymanie standardów jakości środowiska tworzy się obszar ograniczonego użytkowania (OOU). W Planie generalnym wyznaczono zasięg granic potencjalnego obszaru ograniczonego użytkowania, określonego na podstawie struktury floty dla roku 2035, ale nie został on dotychczas utworzony; w zasięgu granic potencjalnego obszaru ograniczonego użytkowania wokół lotniska znajduje się praktycznie cały omawiany obszar (bez północnego fragmentu przy ulicy Sanitariuszek).

Oprócz wymienionych wyżej zagrożeń środowiska i elementów obniżających jego jakość na badanym obszarze, należy zwrócić uwagę również na zagrożenia związane z nielegalnym składowaniem odpadów, zwłaszcza na terenach zaniedbanych, porośniętych dziką roślinnością.

Jak wynika z powyższego, na stan środowiska na omawianym obszarze wpływ mają przede wszystkim czynniki (źródła) znajdujące się poza nim, bowiem na obszarze nie ma znaczących źródeł potencjalnych zagrożeń dla środowiska. Tym samym również poprawa stanu środowiska, w odniesieniu do tych jego elementów, które cechują się gorszą jakością, będzie zależała głównie od działań podejmowanych na terenach sąsiadujących z obszarem, a także rozwiązań wprowadzanych kompleksowo w skali miasta.

W zapisach – ustaleniach ogólnych – projektu planu zawarto zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: dróg, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, melioracji, obiektów mostowych oraz urządzeń wodnych, zalesień. Drogi i obiekty mostowe w ciągu drogi, obiekty infrastruktury technicznej oraz urządzenia wodne mogą być zaliczane, w zależności od parametrów, do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a zalesienia i melioracje – do przedsięwzięcia mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jednak na omawianym obszarze prawdopodobieństwo lokalizacji przedsięwzięć spełniających kryteria zaliczenia do jednej z tych kategorii jest niezwykle niskie.

Dopuszczono lokalizację mikroinstalacji, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii (tzn. o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW). Dla takich instalacji nie wyznacza się stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania na środowisko.

Żadna z planowanych inwestycji, jaka mogłaby być uciążliwa dla środowiska, nie wiąże się z oddziaływaniem na wartościowe przyrodniczo, ekologicznie lub krajobrazowo obszary, w tym Natura 2000 lub inne chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu ani w jego pobliżu – w strefie potencjalnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem

realizacji projektowanego planu – nie został wyznaczony, lub proponowany do ustanowienia, żaden obszar Natura 2000.

Większość obszaru znajduje się w granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki”. Na rysunku planu wskazano granice zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, a w tekście planu wskazano akt prawny - uchwałę Nr XCI/1602/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki” (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 1978), dla którego sposób zagospodarowania i zasady ochrony tego zespołu.

Pełne określenie zasięgu obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem poszczególnych inwestycji nie jest możliwe na etapie sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego, bowiem nie precyzuje on szczegółowych zasad realizacji inwestycji. Oddziaływania te zostaną określone w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji danej inwestycji oraz w raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Dla potrzeb dalszych analiz przyjęto, iż koncentracja negatywnych znaczących oddziaływań inwestycji będzie ograniczona do terenu tej inwestycji i zgodnie z art. 144 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska „eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisję hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna (...) powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny”. Analogicznie przyjęto, iż koncentracja negatywnych znaczących oddziaływań inwestycji zamknie się w wyznaczonych planem ich liniach rozgraniczających w przypadku modernizowanych i projektowanych odcinków infrastruktury technicznej oraz modernizacji ulic, z zastrzeżeniem, iż oddziaływania, takie jak hałas czy koncentracja zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw, będą odczuwalne także na terenach przylegających do drogi - w pasie o szerokości kilku do kilkunastu metrów.

Na omawianym obszarze nie wyznaczono terenów, dla jakich przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska określają dopuszczalne poziomy hałasu.

6. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Przedmiotowy obszar, tak jak i całe miasto Łódź, znajduje się poza europejskimi systemami o wysokiej aktywności przyrodniczej, wyznaczonymi w ramach sieci Natura 2000.

Obszar opracowania obejmuje część jednej z powierzchniowych form ochrony przyrody, o jakich mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki”.

Projekt planu nie zawiera ustaleń, których realizacja miałaby wpływ na stan środowiska na obszarach podlegających ochronie położonych poza granicami obszaru objętego opracowaniem lub przewidywanych do objęcia ochroną.

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym (mapa nr 15 - Waloryzacja przyrodnicza) sporządzonym na potrzeby obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* (uchwalonym w 2018 r., zmienionym w 2019 r. i 2021 r.), cały obszar został zaliczony do „obszarów o wysokich walorach krajobrazowych

i wartościach ekologicznych”, a dolinę rzeki Ner w granicach omawianego obszaru dodatkowo do „siedlisk przyrodniczych roślin i zwierząt o cechach naturalnych”.

Obszary o wysokich walorach krajobrazowych i wartościach ekologicznych zostały zdefiniowane, jako „w większości obszary w użytkowaniu rolniczym i leśnym, a zwłaszcza doliny rzeczne i tereny zieleni. Posiadają one walory pozwalające na uznanie ich w całości za formy ochrony przyrody w postaci obszarów chronionego krajobrazu lub zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Kierunki zmian w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów nie powinny naruszać walorów krajobrazowych, a same zmiany powinny następować w ramach jednego przedsięwzięcia w formie zorganizowanych działań inwestycyjnych.” Natomiast siedliska przyrodnicze roślin i zwierząt o cechach naturalnych to „fragmenty przyrody naturalnej posiadające wartości kwalifikujące je do objęcia ochroną prawną jako rezerwy przyrody lub użytki ekologiczne. Zasady zagospodarowania tych terenów powinny być zgodne z zapisami dla danej formy ochrony wg ustawy o ochronie przyrody.”

Obecnie zasadnicze problemy w zakresie środowiska przyrodniczego przedmiotowego obszaru dotyczą:

- uciażliwości akustycznej – według Strategicznej mapy hałasu miasta Łodzi na omawianym obszarze nie występuje hałas przemysłowy. Północno-wschodnia część obszaru znajduje się w zasięgu hałasu drogowego od ul. Sanitariuszek, którego poziom osiąga przy jezdni 75 dB – 80 dB w ciągu całej doby (wskaźnik L_{DWN}) i 65 dB – 70 dB w ciągu nocy (wskaźnik L_N) i stopniowo obniża się do poziomu poniżej 55 dB (L_{DWN}) i poniżej 50 dB (L_N) w odległości około 150 m od tej ulicy; aktualnie analogiczne warunki akustyczne panują przy południowo-wschodniej części obszaru, wskutek oddziaływania drogi ekspresowej S-14 – nieuwzględnionej jeszcze na mapie akustycznej, oddanej do użytku w 2022 r.

Za zachodnią granicą obszaru przebiega linia kolejowa, w granicach terenu objętego opracowaniem wartości hałasu kolejowego wynoszą dla wskaźnika L_{DWN} od 55 dB do 70 dB; hałas ten występuje jednak tylko okresowo, przez krótki czas - w momencie przejazdu pociągów; w porze nocnej na całym obszarze poziom hałasu kolejowego nie przekracza 60 dB. Również chwilowe jest występowanie hałasu powodowanego przez startujące i lądujące samoloty z terenu lotniska, położonego na południowy wschód od obszaru. Według Planu generalnego lotniska (mapa akustyczna nie uwzględnia hałasu związanego z działalnością lotniska) analizowany obszar planu nie znajduje się w zasięgu hałasu naziemnego lotniska. Na obszarze nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;

- kumulacji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego - według *Raportów o stanie środowiska w województwie łódzkim* oraz portalu jakości powietrza (modelowanie na potrzeby ocen), publikowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, na omawianym obszarze poziom zanieczyszczeń powietrza kształtuje się poniżej poziomów dopuszczalnych (wyjątkiem jest benzo(a)piren); w 2021 roku średnioroczne stężenia poszczególnych zanieczyszczeń wyniosły:

- pył zwieszony PM₁₀: 24,5 – 30,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny - 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$);
- BaP w pyłe zwieszonym PM₁₀: 0,76 – 1,25 ng/m^3 (poziom docelowy - 1 ng/m^3);
- pył zwieszony PM_{2,5}: 12,5 – 18,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (poziom dopuszczalny - 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Poziomy stężenie zanieczyszczeń gazowych: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki i tlenku węgla wyniosły znacznie poniżej poziomów dopuszczalnych. Na analizowanym obszarze

jedynie wartości stężenia benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10 są stale przekraczane, jednak obszar przekroczeń obejmuje całą aglomerację łódzką.

Większość omawianego obszaru zajmują tereny otwarte i lasy, a za zanieczyszczenia powietrza odpowiada ich napływ z otaczających terenów zurbanizowanych - w granicach obszaru nie ma znaczących źródeł zanieczyszczeń, występuje jedynie emisja powierzchniowa – z nielicznej zabudowy mieszkaniowej i emisja liniowa – z transportu samochodowego, której zasięg oddziaływania jest niewielki i koncentruje się głównie w obrębie drogi przy powierzchni ziemi;

- uciażliwości zapachowych – zlokalizowane za północno-zachodnią granicą obszaru Grupowa Oczyszczalnia Ścieków Łódzkiej Aglomeracji Miejskiej oraz kompostownia i zlewnia ścieków są źródłem odorów, których emisja nie jest prawnie uregulowana (brak jest norm natężenia przykrych zapachów); nasilenie uciążliwości w znacznym stopniu jest zależne od aktualnych warunków pogodowych, zwłaszcza kierunku i siły wiatru;

- degradacji i zanieczyszczeń gleby - obszar objęty opracowaniem został tylko w niewielkiej części zurbanizowany i przekształcony - większość stanowią tereny biologicznie czynne. Zdegradowane gleby znajdują się na terenach zajętych pod drogi. Źródłem zanieczyszczeń gleb może być również nielegalne składowanie odpadów (dzikie wysypiska). Ponieważ tereny rolne znajdujące się na obszarze, a także w jego sąsiedztwie, są w coraz mniejszym stopniu użytkowane rolniczo i nie jest prowadzona intensywna gospodarka rolna, nie występuje zanieczyszczenie gleb (oraz wód powierzchniowych) nawozami i środkami ochrony roślin;

- zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych – zagrożeniem dla stanu wód powierzchniowych oraz gruntowych może być niewłaściwe - niezgodne z prawem - postępowanie ze ściekami bytowymi oraz odpadami (dzikie wysypiska). Stan jednolitej części wód powierzchniowych obejmującej omawiany obszar jest oceniany jako zły, a w ocenie ryzyka wskazano na zagrożenie nieosiągnięcia przyjętych celów środowiskowych (dobrego stanu wód); ryzyka takiego nie stwierdzono w odniesieniu do odpowiedniej jednolitej części wód podziemnych;

- promieniowania elektromagnetycznego - głównymi emitarami (sztucznymi źródłami) tego rodzaju promieniowania są urządzenia łączności osobistej (stacje bazowe GSM/UMTS i LTE/CDMA), urządzenia radiokomunikacyjne (stacje radiowe i telewizyjne), urządzenia transmisji danych i sygnałów, linie wysokiego napięcia oraz urządzenia radiolokacyjne i radiodostępowe; Przez obszar opracowania nie przebiegają linie wysokiego napięcia. W granicach obszaru opracowania planu brak jest stacji GSM/UMTS. Najbliżej zlokalizowane są urządzenia telefonii komórkowej, przy ul. Chocianowickiej 180 (wieże kartownicze z urządzeniami telefonii komórkowej);

- zmniejszającej się bioróżnorodności - na obszarze objętym opracowaniem dominują tereny rolne, w większości już nieużytkowane, i leśne. Występujące procesy urbanizacyjne na terenach sąsiednich prowadzą jednak do synantropizacji i defragmentacji siedlisk przyrodniczych, co powoduje ograniczenie różnorodności w świecie roślinnym i zwierzęcym; na ubożenie siedlisk przyrodniczych wpływa również intensywna penetracja (rekreacyjne wykorzystanie) terenów;

- zagrożenia awariami przemysłowymi – w sąsiedztwie terenu opracowania, za jego zachodnią granicą, przebiega linia kolejowa, będąca szlakiem przewozu niebezpiecznych substancji chemicznych (NSCh), a zagrożenie spowodowane przewozami NSCh występuje w pasie 0,5 km od torów kolejowych. Plan generalny lotniska nie wskazuje na możliwe zagrożenia awariami, np. związane z przewozami cargo czy magazynem środków chemicznych; lotnisko będzie funkcjonowało bez infrastruktury bazy paliw.

Ustalenia planu miejscowego pozwolą na realizację polityki przestrzennej w zakresie ochrony środowiska i kształtowania ładu przestrzennego, a także w zakresie modernizacji, budowy i rozbudowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska. Celem sporządzenia omawianego projektu planu jest zachowanie i ochrona elementów systemu ekologicznego miasta, w tym lasów i korytarzy ekologicznych, ochrona walorów krajobrazowych doliny rzeki Ner oraz jej otoczenia i ochrona terenów otwartych pełniących funkcję klimatyczno-biologiczną.

Przyjęte w projekcie planu ustalenia dla poszczególnych terenów mają na celu ograniczanie wymienionych wyżej niekorzystnych zjawisk. Nie mają jednak wpływu na usytuowane poza granicami obszaru źródła zanieczyszczeń i uciążliwości. Projekt planu nie zawiera ustaleń, których realizacja miałaby negatywny wpływ - w rozumieniu przepisów odrębnych - na stan środowiska na terenach położonych poza granicami obszaru objętego opracowaniem, w tym podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Według ustaleń projektu, na całym obszarze wykluczona jest lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco (zarówno zawsze jak i potencjalnie) oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem: dróg, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, melioracji, obiektów mostowych oraz urządzeń wodnych, zalesień.

Dzięki istniejącemu i projektowanemu wyposażeniu terenu w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej nie istnieje zagrożenie zanieczyszczania gleb, wód i powietrza, tym niemniej projekt zawiera ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu oraz zieleni, w zakresie gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków, ochrony wód, ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami oraz ochrony przed polami elektromagnetycznymi (szerzej omówione w rozdziale 3 Prognozy) odnoszące się do infrastruktury technicznej. Zapisy planu nie zezwalają na lokalizację na obszarze nowych budynków, jedynie określają zakres dozwolonych robót budowlanych w odniesieniu do już istniejącej zabudowy.

Określenie szczegółowego zakresu ingerencji w środowisko przy realizacji inwestycji, które mogą być realizowane zgodnie z ustaleniami planu miejscowego, będzie możliwe dopiero na etapie prac projektowych i uzyskiwania stosownych decyzji. Należy wobec tego brać pod uwagę również możliwość występowania gatunków chronionych zwierząt, grzybów lub roślin na terenie objętym inwestycją - kolidującego z zamierzeniami inwestycyjnymi. Wówczas konieczne będzie uzyskanie od właściwego organu ochrony przyrody, na podstawie przepisów odrębnych, zezwolenia na czynności podlegające zakazom w stosunku do dziko występujących gatunków.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego planu, oraz sposoby, w jakich zostały one uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Ramy programowe polityki ekologicznej wyznaczone są przez wytyczne europejskie obowiązujące na terenie całej Unii Europejskiej. Dokumentem nadrzędnym jest *Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej* (Strategia z Göteborga), w której wśród siedmiu kluczowych wyzwań w sferze polityki gospodarczej, ekologicznej i społecznej znalazły się m.in.:

- ograniczanie zmian klimatu oraz promowanie czystszej energii,
- zapewnienie, by systemy transportowe odpowiadały wymogom ochrony środowiska oraz spełniały gospodarcze i społeczne potrzeby społeczeństwa,
- promowanie wysokiej jakości zdrowia publicznego,
- aktywne promowanie zrównoważonego rozwoju.

System krajowej polityki ekologicznej Polski opiera się na założeniach strategicznego dokumentu sporządzanego na zlecenie Ministerstwa Środowiska jakim jest *Polityka ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030)*. Jest to jedna z podstaw prowadzenia polityki ochrony środowiska w Polsce oraz jedna z dziewięciu strategii⁵, stanowiących fundament zarządzania rozwojem kraju. W dokumencie tym wskazano m.in., że:

„Budowa innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju jest wymogiem nowoczesnej polityki państwa. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. To właśnie człowiek jest nadrzędną wartością w Polityce ekologicznej państwa 2030 poprzez koncentrację tematyki na jakości życia, zdrowiu i dobrobycie Polaków, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony środowiska, zachowaniu różnorodności biologicznej i innych form materii żywej oraz nieżywej.

Rolą polityki ekologicznej jest więc zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w odpowiednich strukturach zarządzania państwem na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym oraz takim podziale kompetencji i zadań, który pozwoli na to, aby cele na każdym szczeblu były wyznaczane w oparciu o rozpoznanie potrzeb, zaś środki do ich osiągnięcia były dobierane z uwzględnieniem kryteriów efektywności ekologicznej i ekonomicznej. Kluczowa dla osiągnięcia celów polityki ekologicznej jest dodatkowo dbałość o kulturę współżycia ze środowiskiem na szczeblu samorządowym, zwłaszcza poprzez racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem, suszami i powodzią oraz stratami przez nie powodowanymi, jak również przyrodę przed nadmierną presją.”;

Kolejnym dokumentem jest *Strategia Rozwoju Kraju 2020* (średniookresowa strategia rozwoju kraju), w której stwierdzono, m.in.:

⁵ Do zintegrowanych strategii, oprócz *Polityki ekologicznej państwa 2030*, należą: *Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030*, *Polityka energetyczna Polski 2040*, *Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku*, *Strategia produktywności*, *Krajowa strategia rozwoju regionalnego*, *Strategia „Sprawne państwo”*, *Strategia rozwoju kapitału społecznego*, *Strategia rozwoju kapitału ludzkiego*.

„Rosnąca presja demograficzna i rozwój gospodarczy wywierają wpływ na globalny ekosystem na niespotykaną dotąd skalę. Problem zachowania zdrowego, zdolnego do odtwarzania swoich zasobów i różnorodności środowiska urósł do rangi kluczowego wyzwania politycznego, gospodarczego i społecznego, stając się domeną coraz większego zainteresowania władz państwowych, regionalnych i lokalnych. Podstawowe kwestie wynikające z cywilizacyjnej presji na środowisko dotyczą gospodarowania wodami (ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody oraz zapewnienie dostępu do czystej wody) oraz odpadami (zachowanie hierarchii postępowania z odpadami, stosowanie najlepszych dostępnych technik i technologii oraz analizy cyklu życia produktów), zachowania różnorodności biologicznej (ochrona przyrody i krajobrazu), a także ochrony powietrza. Szczególnego znaczenia nabiera kwestia właściwego zabezpieczenia i reagowania na efekty zmian klimatycznych, zwłaszcza nadmiernego ogrzewania się atmosfery ziemi, czyli tzw. efektu cieplarnianego oraz wynikające z tych zmian powodzie, susze i niekorzystne zjawiska pogodowe o dużej intensywności. Uwzględnione również będą zmiany zachodzące w stanie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej.”

W dokumencie tym, w ramach obszaru strategicznego „Konkurencyjna gospodarka” i wskazanego celu: „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” (Cel II.6) zostały określone priorytetowe kierunki interwencji publicznej:

- Racjonalne gospodarowanie zasobami,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii,
- Poprawa stanu środowiska,
- Adaptacja do zmian klimatu.

Na obszarze znajduje się odcinek doliny rzeki Ner oraz odcinek rzeki Dobrzyńki, dlatego należy również wymienić dokumenty ogólnokrajowe: *Strategię Gospodarki Wodnej* z 2005 r. oraz *Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030* (z uwzględnieniem etapu 2016) z 2010 r. (do tej pory nie zatwierdzony).

W *Strategii Gospodarki Wodnej* zostały określone następujące cele kierunkowe gospodarki wodnej:

Cel I: Zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód,

Cel II: Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych,

Cel III: Podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy.

W *Strategii* wskazano na potrzebę sporządzania planów gospodarowania wodą: „Istotną rolę w realizacji trzech podstawowych celów strategicznych odgrywać będą plany gospodarowania wodą w obszarze dorzecza Odry i obszarze dorzecza Wisły (...). Opracowanie i wdrożenie zintegrowanych programów gospodarowania wodami uwzględniających, obok poprawy jakości wód, racjonalne kształtowanie zasobów wodnych, a w tym budowę wielozadaniowych zbiorników retencyjnych i obiektów małej retencji wodnej w celu wyrównywania przepływu w rzekach oraz sterowania odpływem wód opadowych. Działania w tym zakresie powinny sprzyjać zatrzymywaniu możliwie największej ilości wody w glebie, a także ochronie naturalnie ukształtowanych ekosystemów oraz ochronie gatunkowej flory i fauny związanej ze środowiskiem wodnym.” A zarazem „swoje odzwierciedlenie w planach

znajdą również przedsięwzięcia jednostek samorządu terytorialnego, realizującego lokalne potrzeby, np.: w odniesieniu do retencjonowania wód”.

Projekt polityki wodnej państwa do roku 2030, jako cel nadrzędny polityki wodnej wskazuje „zapewnienie powszechnego dostępu ludności do czystej i zdrowej wody oraz istotne ograniczenie zagrożeń wywoływanych przez powódzie i susze w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów, przy zaspokojeniu uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki, poprawie spójności terytorialnej i dążeniu do wyrównania dysproporcji regionalnych”, zaś celami strategicznymi dla jego osiągnięcia są:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów,
- zaspokojenie potrzeb ludności w zakresie zaopatrzenia w wodę,
- zaspokojenie społecznie i ekonomicznie uzasadnionych potrzeb wodnych gospodarki,
- ograniczenie wystąpienia negatywnych skutków powodzi i susz oraz zapobieganie zwiększaniu ryzyka wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych i ograniczenie wystąpienia ich negatywnych skutków,
- reforma systemu zarządzania i finansowania gospodarki wodnej.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i ogólnokrajowym stanowią z kolei podstawę konstruowania celów szczegółowych na szczeblu krajowym – regionalnym i lokalnym.

W *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz planie zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi (2018)* stwierdzono, iż „dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania przestrzeni przyrodniczej kluczowe są zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego w sposób umożliwiający trwałe korzystanie z nich zarówno obecnie, jak i w przyszłości, poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, mitygacja i adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie ryzyka wynikającego z zagrożeń.”

Wskazane zostały następujące kierunki działań:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi, m.in. poprzez: - ochronę gleb, ochronę i racjonalne gospodarowanie złożami kopalin, przywracanie wartości użytkowej gruntom zdewastowanym i zdegradowanym;
- zwiększanie i poprawa jakości zasobów wodnych, m.in. poprzez: ochronę zasobów wód powierzchniowych oraz poprawę zdolności retencyjnych zlewni, poprawę jakości wód powierzchniowych, ochronę zasobów i jakości wód podziemnych;
- poprawa jakości powietrza, m.in. poprzez: wdrażanie uchwały antysmogowej oraz programów ochrony powietrza dla stref, w których notuje się przekroczenia poziomu dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń, wdrażanie czystych technologii węglowych;
- kształtowanie zasobów leśnych, m.in. poprzez: ochronę i wzbogacanie istniejących kompleksów leśnych i zadrzewień, zwiększanie lesistości;
- zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej, m.in. poprzez: ochronę, wzbogacanie lub odtwarzanie różnorodności biologicznej;
- zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego, m.in. poprzez: , ochronę pozostałych terenów

cennych przyrodniczo i krajobrazowo, kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych, kształtowanie korytarzy ekologicznych;

- przeciwdziałanie zagrożeniom, m.in. poprzez: poprawę klimatu akustycznego, ograniczanie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym, ograniczanie zagrożenia awariami, ograniczanie zagrożenia ruchami masowymi ziemi, ograniczenie zagrożenia powodziowego, przeciwdziałanie skutkom i adaptacja do zmian klimatu.

W zakresie dziedzictwa kulturowego w Planie tym podkreślono, iż: „zachowanie materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego w jak najbardziej kompletnym i autentycznym stanie ma kluczowe znaczenie dla utrwalania tradycji regionalnej i wypuklenia różnorodności jej charakterystycznych atrybutów. ”

Cele ochrony środowiska ustanowione w odniesieniu do obszaru samej Łodzi zawarte zostały w dwóch podstawowych dokumentach określających potrzeby i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego miasta: *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025* oraz w *Strategii Zintegrowanego Rozwoju Miasta Łodzi 2030+* (która zastąpiła wcześniejszy dokument - *Strategię Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+*). Narzędziem wdrożeniowym założeń, które były zawarte w *Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+*, a które zachowały aktualność, jest jedna z polityk sektorowych – *Polityka komunalna i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+*, której jednym z celów operacyjnych jest m.in. „zachowanie różnorodności biologicznej, ciągłości i stabilności układów ekologicznych poprzez ochronę relikwów przyrody naturalnej oraz przeciwdziałanie urbanizacji terenów stanowiących system ekologiczny Miasta”.

W *Strategii Rozwoju Miasta Łodzi 2030+* we wnioskach płynących z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej wskazano na konieczność „mitygacji tj. podjęcia działań zmierzających do zahamowania zmian klimatu oraz adaptacji tj. przystosowania się do nowych warunków klimatycznych w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko negatywnego ich wpływu na sposób funkcjonowania społeczeństwa i gospodarki”.

W poniższej tabeli (Tabela 2) wykazano, w jaki sposób cele te znalazły odzwierciedlenie w ustaleniach i regulacjach zawartych w analizowanym projekcie planu miejscowego.

Tab. 2. Cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu, zawarte w wybranych dokumentach ustanowionych na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz sposoby ich uwzględnienia w projekcie planu

Nazwa dokumentu	Cele ochrony środowiska ustanowione w dokumencie (wybór)	Ustalenia projektu planu
<p><i>Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi</i></p>	<p>Wskazana w <i>Planie</i> wizja rozwoju przestrzennego województwa to: region spójny terytorialnie i wizerunkowo, kreatywny i konkurencyjny w skali kraju i Europy, o najlepszej dostępności komunikacyjnej, wyróżniający się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia.</p> <p>Cele szczegółowe zmierzają do stworzenie regionu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spójnego, o zrównoważonym systemie osadniczym; - o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury transportowej; - o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej; - o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego; - o dobrze zachowanym dziedzictwie kulturowym; - o wysokiej atrakcyjności turystycznej; - o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego; - efektywnie wykorzystującego endogeniczny potencjał rozwojowy na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego. 	<p>Celem regulacji zawartych w ustaleniach przedmiotowego projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie standardów zagospodarowania i użytkowania terenów z uwzględnieniem: zachowania i ochrony elementów systemu ekologicznego miasta, w tym lasów i korytarzy ekologicznych, ochrony walorów krajobrazowych doliny rzeki Ner oraz jej otoczenia i ochrony terenów otwartych pełniących funkcję klimatyczno-biologiczną.</p>
<p><i>Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+</i></p> <p><i>Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025</i></p>	<p>Wizja Łodzi, określona w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” opiera się m.in. o filar Przestrzeń i Środowisko, którego celem jest poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego. Z wizją tą zgodne są określone w Programie ochrony Środowiska cele strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości powietrza; - redukcja hałasu do poziomów dopuszczalnych; - ochrona mieszkańców przed polami elektro-magnetycznymi; - ochrona przed zjawiskami ekstremalnymi związanymi z wodą; 	<p>W projekcie wyznaczono tereny o rodzajach przeznaczenia: teren wód powierzchniowych śródlądowych (WS), teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub teren zieleni naturalnej (RN-ZN), teren lasu (L), teren drogi zbiorczej (KDZ), teren drogi dojazdowej (KDD).</p> <p>Na obszarze objętym planem jest możliwa lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jedynie takich jak: dróg, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, melioracji, obiektów mostowych oraz urządzeń wodnych, zalesień.</p> <p>Dopuszczono lokalizację mikroinstalacji, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Sformułowano ustalenia w zakresie: ochrony i kształtowania krajobrazu oraz zieleni, gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków, ochrony wód, ochrony powierzchni ziemi i</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej; - racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi; - rekultywacja terenów zdegradowanych; - gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami; - ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej; - zapewnienie odpowiedniej - dostępności i jakości terenów zieleni; - zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii. 	<p>gospodarki odpadami, ochrony obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, ochrony powietrza, ochrony przed polami elektromagnetycznymi.</p> <p>Ustalono wyposażenie terenów w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.</p> <p>W planie ustalono zakaz lokalizowania budynków na obszarze nim objętym, dopuszczony został tylko remont i przebudowa oraz – na określonych warunkach – rozbudowa i nadbudowa istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w terenach 1RN-ZN i 2RN-ZN (dopuszczenie to nie dotyczy budynków oraz części budynków położonych w granicach korytarza ekologicznego).</p>
<p><i>Plan Gospodarki Odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031</i></p>	<p>Celem jest zintegrowana gospodarka odpadami w województwie w sposób gwarantujący ochronę środowiska, uwzględniając obecne i przyszłe możliwości, a także uwarunkowania ekonomiczne oraz poziom technologiczny istniejącej infrastruktury.</p>	<p>W planie ustalono nakaz zapewnienia dla nieruchomości miejsca służącego do czasowego gromadzenia odpadów stałych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych dotyczących budownictwa oraz utrzymania czystości i porządku w gminie.</p>

Źródło: opracowanie własne

8. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Żaden z wyznaczonych lub potencjalnych obszarów Natura 2000 nie znalazł się w granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu, ani w zasięgu hipotetycznego oddziaływania inwestycji - realizowanych zgodnie z ustaleniami planu - na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz jego integralność.

Najbliżej położone obszary Natura 2000 - Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk: Grabia (PLH100021) i Grądy nad Lindą (PLH100022) znajdują się w odległości kilkunastu kilometrów od obszaru, a Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków - znacznie dalej. Z uwagi na ich oddalenie od przedmiotowego obszaru oraz założony w projekcie planu sposób zagospodarowania terenów, przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu nie wpłyną negatywnie na cele ochrony ww. obszarów, w tym w szczególności nie przyczynią się do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono powyższe obszary.

Obszar prawie w całości (za wyjątkiem części północno-zachodniej i wschodniej) leży w granicach zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki” – prawnej formy ochrony przyrody w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Celem ustanowienia tego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, określonym w uchwale Nr XCI/1602/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r., była ochrona cennego krajobrazu naturalnego i kulturowego fragmentu doliny górnego Neru oraz dolnego odcinka doliny Dobrzyńki, ze względu na ich walory widokowe i estetyczne.

W uchwale wskazano, iż realizacja celów ochrony wymaga trwałego zachowania wartości przyrodniczych i krajobrazowych naturalnych i półnaturalnych ekosystemów leśnych, łąkowych, murawowych, wodno-błotnych, utrzymania agrobiocenoz w kulturze rolnej, a także wyznaczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego korytarzy ekologicznych.

Formami ochrony przyrody położonymi najbliżej omawianego obszaru są:

- rezerwat przyrody „Polesie Konstantynowskie”, położony na północny wschód od obszaru, w odległości około 12,5 km,
- rezerwat przyrody „Torfowisko Rąbień”, położony na północ od obszaru, w odległości około 9,5 km,
- rezerwat przyrody „Molenda”, położony na południowy wschód od obszaru, w odległości około 13 km,
- rezerwat przyrody „Wolbórka”, położony na południowy wschód od obszaru, w odległości około 13,5 km,
- rezerwat przyrody „Las Łagiewnicki”, położony na północny wschód od obszaru, w odległości około 14 km,
- Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich i otulina PKWŁ, położone na północny wschód od obszaru, w odległości około 12,5 km,
- obszar chronionego krajobrazu „Środkowej Grabi” położony na południowy zachód od obszaru, w odległości około 8 km,
- obszar chronionego krajobrazu „Puczniewski” położony na północny zachód od obszaru, w odległości około 13 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Ruda Willowa”, położony na wschód od obszaru, w odległości około 5 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Mogilno”, położony na południowy zachód od obszaru, w odległości około 10 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Sokołówki”, położony na północ od obszaru, w odległości około 10 km,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dobroń”, położony na południowy zachód od obszaru, w odległości około 11 km,
- użytek ekologiczny (bez nazwy) położony na północny zachód od obszaru, w odległości około 2 km,
- użytek ekologiczny „Olsy nad Nerem” położony na wschód od obszaru, w odległości około 2 km,
- użytek ekologiczny „Majerowskie Pole” położony na północ od obszaru, w odległości około 5 km,
- użytek ekologiczny „Majerowskie Błota” położony na północ od obszaru, w odległości około 6 km,
- użytek ekologiczny „Międzyrzecze Łódki i Bałutki” położony na północ od obszaru, w odległości około 6 km.

Rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które mogłyby być - zgodnie z ustaleniami planu - realizowane na omawianym obszarze to przedsięwzięcia dotyczące dróg, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, melioracji, obiektów

mostowych oraz urządzeń wodnych, zalesień. Dla potrzeb oceny projektowanego planu pod kątem jego skutków dla środowiska wskazana jest analiza wszystkich potencjalnych oddziaływań, nie tylko określanych jako znaczące. Oddziaływania te zostały poniżej omówione w stosunku do poszczególnych elementów składowych środowiska analizowanego obszaru. Przewidywane są następujące negatywne oddziaływania, wynikające z użytkowania obszaru objętego planem zgodnie z jego ustaleniami:

- emisja zanieczyszczeń do powietrza – oddziaływanie stałe, występujące w perspektywie długoterminowej, wpływające głównie na powietrze, rośliny i zdrowie ludzi; głównym źródłem emisji będą pojazdy poruszające się po drogach, zlokalizowanych w granicach obszaru i poza nim, w także samochody użytkowników terenów; zaopatrzenie mieszkańców w ciepło spowoduje tylko nieznaczące oddziaływanie, ponieważ projekt planu nie dopuszcza nowej zabudowy i zakazuje stosowania indywidualnych źródeł zaopatrzenia w ciepło powodujących emisję substancji przekraczającą dopuszczalne normy;

- emisja hałasu komunikacyjnego - oddziaływanie o zmiennym dobowym natężeniu, występujące w perspektywie długoterminowej, wpływające na zdrowie ludzi oraz faunę obszaru; źródłem tego rodzaju oddziaływania będzie, tak jak obecnie, ruch samochodowy oraz kolejowy (z linii kolejowej i trasy S14 zlokalizowanych poza obszarem) oraz lotnisko położone na wschód od obszaru; w projekcie nie przewidziano nowych elementów układu drogowego; projekt planu nie wskazuje terenów chronionych akustycznie;

- emisja promieniowania elektromagnetycznego - oddziaływania negatywne, stałe, długoterminowe, wpływające na zdrowie ludzi i zwierząt, zależne od sposobu użytkowania danego terenu, ale o znikomym nasileniu przy braku lokalizacji źródeł promieniowania o wielkiej mocy. Oddziaływanie to będzie jednak nieznaczące, ponieważ projekt planu zakazuje lokalizacji infrastruktury technicznej, która powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów odrębnych dotyczących budownictwa; przez obszar opracowania nie przebiegają linie wysokiego napięcia. W granicach obszaru opracowania planu brak jest stacji GSM/UMTS. Najbliżej zlokalizowane są urządzenia telefonii komórkowej, przy ul. Chocianowickiej 180 (wieże kartownicze z urządzeniami telefonii komórkowej);

- zagrożenie wystąpieniem podtopień – oddziaływanie negatywne, bezpośrednie, chwilowe, wpływające głównie na dobra materialne (ryzyko zniszczenia dróg i budynków wraz z wyposażeniem); cały obszar stanowią tereny zagrożonych wystąpieniem podtopień – jako obszar o wysokim poziomie wód gruntowych (do 2 m p.p.t, w tym na znacznej części do 1 m p.p.t), wzdłuż doliny rzeki Ner wyznaczone zostały tereny narażone na niebezpieczeństwo podtopień wodami spływu powierzchniowego;

- zagrożenie powodzią - oddziaływanie bezpośrednie, sporadyczne, zmienne; na terenie objętym projektem planu wskazane zostały obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$) i jest średnie – raz na 100 lat ($p=1\%$), dla których obowiązują warunki zagospodarowania i zasady ochrony określone w przepisach odrębnych dotyczących ochrony wód i ochrony przed powodzią oraz obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – raz na 500 lat ($p=0,2\%$), dla których

plan wprowadza zakaz składowania i gromadzenia: ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody i zakaz prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania, a w przypadku lokalizacji obiektów budowlanych – nakaz stosowania rozwiązań technicznych zabezpieczających obiekty przed skutkami zalania;

- powstawanie ścieków z wód opadowych - poprzez splukiwanie zanieczyszczeń (pyłów, smarów, paliw) z nawierzchni utwardzonych: dróg, miejsc parkingowych, jak też z powierzchni dachów - oddziaływania negatywne, bezpośrednie i pośrednie, zmienne w zależności od warunków atmosferycznych, długoterminowe, oddziałujące na wodę i powierzchnię ziemi (gleby) oraz szatę roślinną;

- powstawanie ścieków komunalnych – oddziaływania negatywne, zmienne w zależności od ilości użytkowników danego terenu, długoterminowe, oddziałujące na wody i glebę oraz szatę roślinną; oddziaływanie wystąpi tylko w przypadkach nieprawidłowości w podłączeniu źródeł powstawania ścieków do instalacji kanalizacji sanitarnej lub niewłaściwego wykorzystywania zbiorników bezodpływowych;

- wytwarzanie odpadów – oddziaływanie negatywne, długoterminowe; skala oddziaływania będzie zależna od ilości użytkowników terenów oraz charakteru użytkowania obszaru, jednak oddziaływanie to będzie występowało wyłącznie poza obszarem, ponieważ - zgodnie z przepisami odrębnymi - odpady są gromadzone w odpowiednich pojemnikach i odbierane z terenów nieruchomości; na obszarze będą powstawać także odpady organiczne, pochodzące z produkcji leśnej i rolnej, które mogą być zagospodarowywane na miejscu (kompost, opał). Należy się jednak liczyć z zaśmiecaniem terenów wykorzystywanych rekreacyjnie i powstawaniem nielegalnych wysypisk;

- zanieczyszczanie gleby lub ziemi – brak oddziaływania – na obszarze objętym projektem planu nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby - przy respektowaniu wytycznych projektu planu - powodować takie zanieczyszczenie;

- ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych dla Jednolitych Części Wód Powierzchniowych i Jednolitych Części Wód Podziemnych - brak oddziaływania. Osiągnięcie celów środowiskowych określonych dla JCWPd jest niezagrożone dla całego miasta. Dla JCWP „Ner od Dobrzynki do Wrzącej”, „Ner do Dobrzynki” i „Dobrzynka” osiągnięcie celów środowiskowych - dobrego stanu wód w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologicznych - zostało ocenione jako zagrożone. Dlatego też dopuszczono odstępstwa czasowe w realizacji przyjętych celów do 2027 roku, ze względu na brak możliwości technicznych i nieproporcjonalność kosztów;

- wykorzystywanie zasobów środowiska – brak oddziaływania – na omawianym obszarze nie występują zasoby surowców;

- przekształcanie naturalnego ukształtowania terenu – brak oddziaływania – projekt utrzymuje dotychczasowy sposób zagospodarowania terenów, nie będzie możliwe naruszenie w istotny sposób istniejącej rzeźby terenu;

- obniżenie walorów krajobrazowych i kulturowych obszaru – przy respektowaniu ustaleń planu brak oddziaływania lub oddziaływanie nieznaczne, bowiem projekt nie dopuszcza nowej zabudowy, a wyłącznie remont i przebudowę (w terenach 1RN-ZN i 2RN-ZN) istniejącej zabudowy, a także (za wyjątkiem budynków lub ich części położonych w granicach korytarza

ekologicznego) rozbudowę i nadbudowę – na warunkach określonych w ustaleniach szczegółowych planu;

- zmniejszanie się bioróżnorodności - obszar objęty opracowaniem wciąż w przeważającej większości stanowi tereny otwarte, ale występujące na terenach sąsiednich procesy urbanizacyjne grożą defragmentacją siedlisk przyrodniczych i ograniczeniem różnorodności w świecie roślinnym i zwierzęcym;

- ryzyko wystąpienia poważnych awarii – zgodnie z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się lokalizacji na obszarze nim objętym żadnych obiektów o zwiększonym bądź dużym ryzyku wystąpienia awarii;

- zakłócenie przebiegu korytarzy ekologicznych – przy respektowaniu ustaleń planu brak oddziaływania lub oddziaływanie nieznaczne: korytarz ekologiczny – dolina rzeki Ner – posiada powiązania z otaczającymi go terenami; bariery ekologiczne - liniowe obiekty infrastruktury technicznej - znajdują się w odległości około 40 m na zachód od obszaru linia kolejowa i około 100 m trasa S14. W biegu rzeki Ner pod trasą S14 zlokalizowane jest przejście dla zwierząt średnich (MS-48). Umożliwia ono przemieszczanie się zwierząt między terenami otwartymi po obu stronach trasy. Zgodnie z ustaleniami projektu planu w granicach korytarza ekologicznego nie dopuszcza się realizacji zalesień, a także rozbudowy i nadbudowy istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

- zagrożenie spowodowane przewozami Niebezpiecznych Substancji Chemicznych (NSCh) - występuje w pasie o szerokości 0,5 km od linii kolejowej - położonej w odległości około 40 m od granic obszaru; plan generalny lotniska nie wskazuje możliwych zagrożeń awariami;

- zmiany klimatu lokalnego – oddziaływanie stałe, długoterminowe, wpływające na florę i faunę, oraz zdrowie ludzi - dotyczy jedynie klimatu lokalnego i nie zmieni się znacznie w stosunku do stanu obecnego, ponieważ utrzymany zostaje dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania obszaru.

Niezależnie od potencjalnych skutków realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu, na obszarze będą występowały oddziaływania, które są efektem globalnych zmian klimatycznych:

- zmiana struktury opadów w okresie wegetacyjnym, czyli częstsze susze letnie i wiosenne oraz wzrost liczby opadów nawalnych, w tym gradu. Z racji zwiększonej częstotliwości występowania tych zjawisk należy liczyć się ze wzrastającą liczbą sytuacji ekstremalnych, czyli powodzi, suszy, osuwisk ziemi oraz erozji wodnej w korytach cieków, z czego na omawianym obszarze mogą występować okresy suszy oraz lokalne podtopienia;

- zwiększone prawdopodobieństwo powodzi błyskawicznych, wywołane silnymi opadami mogącymi powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna;

- migracje gatunków, spowodowane ociepleniem klimatu. Migracje gatunków, będące formą ich adaptacji do zmian klimatu, mogą jednak zostać utrudnione przez „niedrożność ekologiczną” przekształconych przez człowieka krajobrazów: brak ciągłości ekologicznej formacji roślinnych, niedrożność korytarzy ekologicznych (tak rzecznych, jak i leśnych), niskie nasycenie krajobrazu elementami przyrodniczymi mogącymi stanowić „wyspy środowiskowe” dla poszczególnych gatunków (np. drobnymi torfowiskami, mokradłami, oczkami wodnymi).

W opracowaniu pt. „Plan adaptacji do zmian klimatu miasta Łodzi do roku 2030” (www.44mpa.pl) ocenione zostały główne zagrożenia wynikające ze zmian klimatu – w odniesieniu do miasta Łodzi i jego mieszkańców:

„Szczegółowa analiza danych klimatycznych i hydrologicznych z wielolecia umożliwiła ocenę ekspozycji miasta na zmiany klimatu przy uwzględnieniu wybranych wskaźników charakteryzujących zjawiska klimatyczne. Wyniki oceny stanowią podstawę wskazania ekstremalnych zjawisk klimatycznych i ich pochodnych będących największym zagrożeniem dla mieszkańców i sektorów miasta.

Z przeprowadzonych analiz wynika, iż głównymi zagrożeniami klimatycznymi w Łodzi są:

- wzrost temperatury maksymalnej powietrza,
- częstsze występowanie fal gorąca i dni upalnych,
- długotrwałe okresy bezopadowe w połączeniu z temp. maksymalną powyżej 25°C,
- występowanie lokalnych, nagłych powodzi miejskich powodujących zalanie lub podtopienie terenu w wyniku wystąpienia silnego, krótkotrwałego opadu deszczu o dużej wydajności,
- wzrost koncentracji zanieczyszczeń powietrza oraz występowanie smogu kwaśnego (zimowego),
- występowanie burz, w tym burz z gradem, oraz związanych z nimi deszczów nawałnych, mogących powodować podtopienia w mieście.

Zjawiska te stanowią poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania miasta oraz zdrowia i życia jego mieszkańców. Znajduje to odzwierciedlenie w obserwowanych w wieloleciu 1981-2015 zmianach warunków klimatycznych.

Prognozy zmian klimatu dla Łodzi na podstawie modeli klimatycznych, opracowanych na podstawie danych meteorologicznych z wielolecia 1981-2015, wskazują, że w perspektywie roku 2050 należy się spodziewać pogłębienia tendencji zmian omawianych zjawisk klimatycznych zaobserwowanych w przeszłości. Modele wskazują, że:

- Do roku 2050 przewidywane jest zwiększenie liczby dni upalnych (liczba dni z temperaturą maksymalną $>30^{\circ}\text{C}$) oraz większe natężenie fal upałów (liczba okresów o długości przynajmniej 3 dni (i czas trwania) z temperaturą maksymalną $> 30^{\circ}\text{C}$ w roku). W przyszłości prognozowany jest ponadto wzrost wartości temperatury maksymalnej w okresie letnim.

- Do roku 2050 przewidywane jest zmniejszenie liczby dni mroźnych (dni z temperaturą maksymalną powietrza $<0^{\circ}\text{C}$) w ciągu roku, prognozowany jest również spadek liczby fal chłodu wyrażonych jako okresy o długości przynajmniej 3 dni z temperaturą minimalną $<-10^{\circ}\text{C}$. Przewiduje się także wzrost wartości temperatury minimalnej okresu zimowego.

- Do roku 2050 prognozuje się zmniejszenie liczby dni z przejściem temperatury powietrza przez 0°C oraz spadek liczby dni w z temperaturą powietrza -5°C do $2,5^{\circ}\text{C}$ i opadem atmosferycznym w ciągu roku (zagrożenie gołoledzią)

- Prognozowane jest znaczące zmniejszenie się wartości indeksu stopniodni dla temperatury średniodobowej $<17^{\circ}\text{C}$.

- Do roku 2050 prognozowany jest wzrost średniorocznej temperatury powietrza.

- Do roku 2050 prognozuje się wzrost sumy rocznej opadu a także wzrost liczby dni z opadem ≥ 10 mm/d w roku i wzrost liczby dni z opadem ≥ 20 mm/d w roku.

- *Do roku 2050 prognozuje się wzrost liczby przypadków występowania międzydobowej zmiany temperatury powietrza powyżej 10°C w ciągu roku.*
- *Do roku 2050 prognozuje się wzrost długości okresów bezopadowych z wysoką temperaturą powietrza (>25°C) oraz wzrost liczby takich okresów w ciągu roku.”*

Odporność efektów realizacji ustaleń planu na zmiany klimatu, a szczególnie klęski żywiołowe należy uznać za wysoką. Obszar opracowania planu należy do terenów obrzeżnych miasta, w większości niezagospodarowanych i biologicznie czynnych.

Zmiany klimatu miasta, jakie mogą nastąpić w przyszłości tj. wzrost średniej temperatury powietrza (fale upałów), zmniejszenie wilgotności powietrza (susze), burze i silne wiatry pozostaną prawdopodobnie bez wpływu na realizację ustaleń planu. Oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektu planu będzie znikome lub żadne. Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na różnorodność biologiczną oraz inne kwestie/elementy środowiska przyrodniczego został omówiony powyżej. Jak wynika z przeprowadzonych analiz wpływu realizacji ustaleń planu na środowisko będzie on w większości elementów pozytywny i nie będzie generował istotnych konfliktów środowiskowych. Brak nowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza związanych z ogrzewaniem budynków lub procesami technologicznymi i utrzymanie dużych powierzchni terenów otwartych wpłynie na złagodzenie ewentualnych zmian klimatu.

Ustalenia projektu planu, poprzez uniemożliwienie realizacji zabudowy, mają na celu ochronę terenów otwartych, aktywnych przyrodniczo i atrakcyjnych krajobrazowo. Plan dopuszcza jedynie lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, takich jak: drogi, inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, melioracje, obiekty mostowe oraz urządzenia wodne, zalesienia, a także lokalizację mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii. W projekcie nie wskazano nowych elementów układu drogowego, jednak drogi mogą być realizowane niezależnie od ustaleń planów miejscowych, w oparciu o przepisy tzw. specustawy drogowej (na tym obszarze lokalizacja nowych dróg jest jednak bardzo mało prawdopodobna). Oddziaływanie realizacji ustaleń planu na środowisko należy wobec tego ocenić bardzo pozytywnie.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W poprzednim rozdziale niniejszej prognozy zostały omówione rodzaje przewidywanych negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń projektu planu. Projekt planu zawiera równocześnie ustalenia, których celem jest zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Ponieważ jednak w granicach obszaru objętego opracowaniem projektu planu ani w jego pobliżu – w strefie potencjalnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego planu – nie został wyznaczony, lub proponowany do ustanowienia, żaden obszar Natura 2000, nie zachodziły przesłanki do zawarcia w tym dokumencie rozwiązań

mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Projekt planu zawiera ustalenia, których realizacja ma bezpośrednio zapobiegać negatywnym oddziaływaniom na środowisko: zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem: dróg, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, melioracji, obiektów mostowych oraz urządzeń wodnych, zalesień. Plan dopuszcza lokalizację mikroinstalacji, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii. Projekt planu w terenach L wprowadza zagospodarowanie terenu zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi lasów.

Na terenach rolnictwa z zakazem zabudowy lub teren zieleni naturalnej (1RN-ZN i 2RN-ZN) dopuszczono remont i przebudowę oraz – na określonych warunkach – rozbudowę i nadbudowę istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (dopuszczenia nie dotyczą budynków oraz części budynków położonych w granicach korytarza ekologicznego oznaczonego na rysunku planu); wykluczona jest lokalizacja nowych budynków.

Projekt zakłada wyposażanie terenów w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej w oparciu o istniejące systemy, ich przebudowę i rozbudowę, a także budowę nowych systemów. Obecnie przez obszar opracowania przebiegają następujące sieci infrastruktury technicznej: wodociągowa, kanalizacyjna, elektroenergetyczna oraz gazowa.

W projekcie zawarto także sformułowania w zakresie zasad ochrony środowiska, odnoszące się do:

- ochrony i kształtowania krajobrazu oraz zieleni: nakaz zapewnienia ciągłości korytarza ekologicznego, wskazanego na rysunku planu w zakresie swobodnego przepływu mas powietrza oraz migracji roślin i zwierząt, zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień nadwodnych z wyjątkiem działań wynikających z potrzeby zapewnienia przepływu wód powierzchniowych, a także budowy, odbudowy, utrzymania i remontów lub napraw urządzeń wodnych oraz prawidłowego funkcjonowania istniejącej infrastruktury technicznej;

- gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków: nakaz stosowania kompleksowych rozwiązań poprzez realizację urządzeń infrastruktury technicznej odbioru wód opadowych i roztopowych dla terenów przeznaczonych na cele dróg;

- ochrony wód: nakaz utrzymania istniejących cieków jako cieków otwartych, nakaz stosowania rozwiązań umożliwiających wykorzystanie lub retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do odbiornika na warunkach określonych w przepisach odrębnych dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków oraz prawa wodnego, a także budownictwa, zakaz: stosowania rozwiązań technicznych stwarzających możliwość zanieczyszczenia wód, dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie wynikają z działań na rzecz ochrony przyrody albo racjonalnej gospodarki wodnej, a także wykonywania robót polegających na zasypywaniu i likwidacji cieków, stawów oraz rowów, spełniających rolę odbiorników wód powierzchniowych, z dopuszczeniem ich przebudowy i rozbudowy spowodowanej realizacją inwestycji celu publicznego;

- ochrony powierzchni ziemi oraz gospodarki odpadami: nakaz zapewnienia dla nieruchomości miejsca służącego do czasowego gromadzenia odpadów stałych, z uwzględnieniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych dotyczących budownictwa

oraz utrzymania czystości i porządku w gminie, zakaz dokonywania zmian ukształtowania terenu, które powodowałyby zmianę rzędnej wysokościowej terenu o więcej niż 0,5 m w stosunku do rodzimego gruntu w granicach korytarza ekologicznego oznaczonego na rysunku planu, za wyjątkiem niwelacji niezbędnych do realizacji inwestycji z zakresu: infrastruktury technicznej, dróg, obiektów mostowych, urządzeń wodnych oraz rekultywacji;

- ochrony obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$): zakaz składowania i gromadzenia: ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, zakaz prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania, w przypadku lokalizacji obiektów budowlanych – nakaz stosowania rozwiązań technicznych zabezpieczających obiekty przed skutkami zalania, dopuszczenie lokalizacji dróg, ciągów pieszych lub dróg rowerowych, infrastruktury technicznej, urządzeń wodnych lub obiektów mostowych, zgodnie z ustaleniami planu;

- ochrony powietrza: zakaz stosowania indywidualnych źródeł zaopatrzenia w ciepło powodujących emisję substancji przekraczającą dopuszczalne normy;

- ochrony przed polami elektromagnetycznymi: zakaz lokalizacji infrastruktury technicznej powodującej przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska, w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów odrębnych dotyczących budownictwa.

Na omawianym obszarze nie wyznaczono terenów, dla jakich przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska określają dopuszczalne poziomu hałasu.

W ustaleniach planu wskazano na kształtowanie standardów zagospodarowania i użytkowania terenów z uwzględnieniem: zachowania i ochrony elementów systemu ekologicznego miasta, w tym lasów i korytarzy ekologicznych, ochrony walorów krajobrazowych doliny rzeki Ner oraz jej otoczenia, ochrony terenów otwartych pełniących funkcję klimatyczno-biologiczną.

Ustalono również zakaz lokalizacji budynków, ograniczenie wysokości zabudowy oraz w zakresie przeznaczenia terenów - zakaz lokalizacji punktów zbierania i przetwarzania odpadów, w tym złomu.

Respektowanie ustaleń projektu planu, dotyczących zarówno zasad zagospodarowania terenów, jak i ich obsługi przez infrastrukturę techniczną, zapewni właściwe funkcjonowanie tego obszaru, przy równoczesnym dotrzymaniu standardów jakości poszczególnych elementów środowiska.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza „przedstawia – biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych

w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy”.

Ze względu na brak obszarów Natura 2000 w granicach badanego obszaru oraz w jego sąsiedztwie (w strefie możliwego oddziaływania rozwiązań zawartych w projekcie) nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych do zawartych w projekcie planu, bowiem rozwiązania zawarte w projekcie nie mają wpływu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów i sposobu ich zagospodarowania oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru, a także pozostają zgodne z ustaleniami obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*. Projekt zawiera sformułowania zapewniające ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego i ochronę w zakresie środowiska, przyrody i krajobrazu - kształtowanie standardów zagospodarowania i użytkowania terenów m.in. poprzez zachowanie i ochronę elementów systemu ekologicznego miasta, w tym lasów i korytarzy ekologicznych, ochronę walorów krajobrazowych doliny rzeki Ner oraz jej otoczenia, ochronę terenów otwartych pełniących funkcję klimatyczno-biologiczną.

Uchwalenie tego planu zapewni ochronę zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki”, ustanowionego uchwałą Nr XCI/1602/10 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2010 r., a także korytarza ekologicznego w dolinie rzeki Ner i rzeki Dobrzyńki. Ustalenia projektu planu są zgodne z określonymi we wskazanej uchwale sposobem zagospodarowania i zasadami ochrony tego zespołu.

Przyjęte w projekcie planu ustalenia nie naruszają zasady zrównoważonego rozwoju.

Nie istnieje, zatem, potrzeba wskazania rozwiązania w zakresie zagospodarowania obszaru alternatywnego w stosunku do przedstawionego w projekcie planu.

11. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego planu powinna polegać na:

- 1) ocenie oddziaływania projektowanego zagospodarowania poszczególnych terenów na środowisko;
- 2) ocenie przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ładu przestrzennego, warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ochrony i kształtowania środowiska.

W zakresie oceny oddziaływań i skuteczności proponowanych w planie rozwiązań wskazane jest prowadzenie monitoringu stanu środowiska, w tym m.in.: parametrów jakości powietrza, gleb, zagrożeń akustycznych. Badania monitoringowe mogą być prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska przez ustawowo wyznaczone do tego organy i instytucje. W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie, metodach i częstotliwości określonych w decyzji.

Monitoring powinien odbywać się w zakresie przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ładu przestrzennego, warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zasad obsługi w zakresie infrastruktury technicznej oraz ochrony i kształtowania środowiska. Okresowe przeglądy zainwestowania terenów i realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinny być przeprowadzane przez organy administracji samorządowej.

Monitoring skutków realizacji postanowień projektu planu powinien rozpocząć się niezwłocznie po uchwaleniu planu, co pozwoli na uzyskanie danych wyjściowych do dalszych analiz, a następnie proponuje się coroczne badanie efektów zmian zachodzących w środowisku i gospodarowaniu przestrzenią, z zastrzeżeniem, iż w sytuacji zaangażowania w prowadzony monitoring instytucji badawczych i kontrolnych zobowiązanych do prowadzenia monitoringu w określonym przepisami zakresie (np. Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska, stacje sanitarno-epidemiologiczne) można dostosować częstotliwość badań do stosowanych przez dane instytucje.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obszar objęty opracowaniem planu i jego otoczenie nie sąsiadują bezpośrednio z terytoriami państw ościennych, a dopuszczalne ustalenia planu przedsięwzięcia, jakie mogą być realizowane w jego obszarze, nie będą skutkowały transgranicznym oddziaływaniem na środowisko w rozumieniu obowiązujących przepisów.

13. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (przed skierowaniem projektu planu do opiniowania i uzgodnień). Niniejsze opracowanie zostało sporządzone dla potrzeb projektu planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner, położonej w rejonie ulic Sanitariuszek i Łaskowice. Decyzja o przystąpieniu do sporządzania planu miejscowego dla ww. obszaru została podjęta uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi Nr LIV/1638/22 z dnia 19 stycznia 2022 r. Zawartość prognozy została dostosowana do obowiązujących przepisów.

Obszar objęty niniejszym opracowaniem zlokalizowany jest w strefie obrzeżnej miasta, przy jego zachodniej granicy, zajmuje powierzchnię około 36 ha. Obejmuje tereny dotychczas niezurbanizowane: rolnicze, w tym łąki i pastwiska w dolinie rzeki Ner oraz odcinek koryta tej rzeki oraz fragment koryta rzeki Dobrzyńki, a także lasy. Tereny te zostały włączone w granice administracyjne miasta Łodzi dopiero w 1988 roku. Przez obszar częściowo przebiega ul. Sanitariuszek i ul. Łaskowice. Z obszarem graniczy linia kolejowa oraz droga ekspresowa S-14.

Przyjęte w projekcie planu ustalenia są zgodne z zapisami obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi* przyjętego uchwałą Nr LXIX/1753/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 marca 2018 r. (zmienioną uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi Nr VI/215/19 z dnia 6 marca 2019 r. i Nr LII/160/21 z dnia 22 grudnia 2021 r.).

Według ustaleń *Studium* obszar prawie w całości został zaliczony do terenów wyłączonych spod zabudowy, jednostek funkcjonalno-przestrzennych „O” i „L”:

- O – tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo,
- L – tereny lasów o powierzchni minimum 3 ha.

Obszar opracowania planu znajduje się na terenach zaliczanych w *Studium* do podstawowych elementów systemu przyrodniczego miasta, jako tereny aktywne przyrodniczo, w tym użytkowane rolniczo. *Studium* wskazuje na potrzebę maksymalnej ochrony wszystkich terenów współtworzących system przyrodniczy miasta, istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej oraz zapewniającej łączność obszaru miasta z systemem przyrodniczym regionu. Dolina rzeki Ner należy do głównych (w skali miasta) powiązań przyrodniczych wyznaczonych w oparciu o doliny rzeczne i stanowi korytarz ekologiczny, a jednocześnie naturalny korytarz wymiany mas powietrza.

Na obszarze objętym projektem planu wydzielono poszczególne tereny, dla których ustalono następujące rodzaje przeznaczenia:

1. **teren wód powierzchniowych śródlądowych**, oznaczony na rysunku projektu planu symbolem **1WS**, przeznaczeniem uzupełniającym jest teren infrastruktury technicznej – z wykluczeniem terenów: magazynu gazu, obsługi produktów naftowych i gospodarowania odpadami,
2. **teren rolnictwa z zakazem zabudowy lub zieleni naturalnej**, oznaczony na rysunku projektu planu symbolami od **1RN-ZN** do **3RN-ZN**, przeznaczeniem uzupełniającym są: teren komunikacji drogowej wewnętrznej, teren wód powierzchniowych śródlądowych teren infrastruktury technicznej - z wykluczeniem terenów: magazynu gazu, obsługi produktów naftowych i gospodarowania odpadami, teren lasu,
3. **teren lasu**, oznaczony na rysunku projektu planu symbolami od **1L** i **2L**,
4. **teren drogi zbiorczej i teren drogi dojazdowej**, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami **1KDZ** i **1KDD**; przeznaczeniem uzupełniającym jest teren infrastruktury technicznej – z wykluczeniem terenów: magazynu gazu, obsługi produktów naftowych i gospodarowania odpadami.

Jako główną zasadę ochrony i kształtowania ładu przestrzennego w planie przyjęto kształtowanie standardów zagospodarowania i użytkowania terenów z uwzględnieniem: zachowania i ochrony elementów systemu ekologicznego miasta, w tym lasów i korytarzy ekologicznych, ochrony walorów krajobrazowych doliny rzeki Ner oraz jej otoczenia, ochrony terenów otwartych pełniących funkcję klimatyczno-biologiczną.

Projekt nie wprowadza zasadniczych zmian w stosunku do stanu istniejącego. Utrzymuje istniejące tereny rolne i leśne, dopuszcza też nowe zalesienia (w terenach 1RN-ZN i 2RN-ZN zakaz realizacji zalesień w granicach korytarza ekologicznego oznaczonego na rysunku planu). Ustalenia projektu planu nie zezwalają na lokalizowanie budynków na obszarze nim objętym, a w odniesieniu do istniejącej zabudowy (w terenach 1RN-ZN i 2RN-ZN) dopuszczają jej remont i przebudowę oraz – na określonych warunkach – rozbudowę i nadbudowę istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (dopuszczenie to nie dotyczy budynków oraz części budynków położonych w granicach korytarza ekologicznego oznaczonego na rysunku planu).

Projekt planu nie zawiera ustaleń, których realizacja powodowałaby niekorzystne oddziaływanie na środowisko obszaru i jego sąsiedztwa, przeciwnie – ograniczenie możliwości inwestowania chroni ten obszar przed zurbanizowaniem. Na obszarze obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem: dróg, inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, melioracji, obiektów mostowych oraz urządzeń wodnych, zalesień. Dopuszczona została lokalizacja mikroinstalacji, o których mowa w przepisach odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii; dla takich instalacji nie wyznacza się stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania na środowisko.

Sformułowano ustalenia w zakresie: ochrony i kształtowania krajobrazu oraz zieleni, gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków, ochrony wód, ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami, ochrony obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, ochrony powietrza, ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

Na omawianym obszarze nie wyznaczono terenów, dla jakich przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska określają dopuszczalne poziomy hałasu.

Ustalono wyposażenie terenów w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Dla potrzeb niniejszej prognozy, przeanalizowano możliwe oddziaływania realizacji ustaleń planu na środowisko przyrodnicze w podziale na:

- 1) bezpośrednie – mechaniczne przekształcenia gruntów - pod budynkami oraz nawierzchniami utwardzonymi (drogi), hałas, wytwarzanie odpadów;
- 2) pośrednie – emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza, ryzyko wystąpienia wypadków;
- 3) wtórne – zwiększenie spływu powierzchniowego wód opadowych w obrębie uszczelnionych powierzchni;
- 4) skumulowane – na terenie zainwestowanym będą kumulowały się różnego rodzaju zanieczyszczenia – ścieki, emisje pyłowo-gazowe do atmosfery, odpady komunalne;
- 5) krótkoterminowe – emisja hałasu, ryzyko wystąpienia wypadków w fazie budowy, zagrożenie wystąpienia podtopień;
- 6) długoterminowe – uszczelnienie powierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, wytwarzanie odpadów (wzrost ilości odpadów komunalnych);
- 7) stałe – wytwarzanie odpadów, emisje do powietrza.

Dzięki realizacji zapisów planu obszar ten będzie spełniał rolę zabezpieczenia formy ochrony przyrody – zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Międzyrzecze Neru i Dobrzyńki” – przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Plan, po jego uchwaleniu, nakłada na przyszłych użytkowników terenów szereg wymogów z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego oraz dotyczących infrastruktury technicznej, które mają na celu, między innymi, zabezpieczenie dobrego stanu środowiska na analizowanym obszarze.

Respektowanie ustaleń projektu planu zapewni właściwe funkcjonowanie tego obszaru, przy równoczesnym dotrzymaniu standardów jakości poszczególnych elementów środowiska.

Obowiązujące akty prawne:

1. *Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977, ze zm.)*
2. *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.)*
3. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839)*
4. *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556, ze zm.)*
5. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112)*
6. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336, ze zm.)*
7. *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022r., poz. 840, ze zm.)*
8. *Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478, ze zm.)*
9. *Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1356, ze zm.)*
10. *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2409, ze zm.)*
11. *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2023 r. poz. 633, ze zm.)*

Materiały źródłowe

1. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi*, Uchwała Nr LXIX/1753/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28 marca 2018 r., zmieniona uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi Nr VI/215/19 z dnia 6 marca 2019 r. i Nr LII/1605/21 z dnia 22 grudnia 2021 r.
2. *Projekt Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner, położonej w rejonie ulicy Sanitariuszek i Łaskowice*, listopad 2023 r.
3. *Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi obejmującej dolinę rzeki Ner, położonej w rejonie ulicy Sanitariuszek i Łaskowice*, MPU, Łódź, maj 2023 r.
4. *Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej* (Strategia z Göteborga)
5. *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, Warszawa, wrzesień 2012
6. *Polityka Ekologiczna Państwa 2030* (PEP2030) - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej- Uchwała Nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. (MP poz. 794 z dnia 6 września 2019 r.)
7. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi* - Uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 4915)
8. *Program ochrony środowiska Województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028*, Uchwała Nr XXXIV/445/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 sierpnia 2021 r.
9. *Raporty o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r., 2016 r. i 2017 r.*, Biblioteka Monitoringu Środowiska, 2016 - 2018
10. *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025* - Uchwała Nr LXXVIII/2101/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 31 października 2018 r.
11. *Mapa akustyczna miasta Łodzi na lata 2017 - 2022*, Łódź, 2018
12. *Strategiczna mapa hałasu miasta Łodzi (2023)*
13. Uchwała Nr XXXIV/1124/20 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 24 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Łodzi”
14. *Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031*, Uchwała Nr XXXVI/466/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 września 2021 r.
15. *Atlas Miasta Łodzi*, Urząd Miasta Łodzi, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, 2002 r., 2009 r. i 2012 r.
16. *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (aktualizacja), Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 335)
17. *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (aktualizacja), Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300)
18. *Prognozowanie skutków przyrodniczych planu zagospodarowania przestrzennego*, wyd. IGPiK – Oddział w Krakowie, 1998 r.
19. *Poradnik przygotowania inwestycji, z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*, Ministerstwo Środowiska, Departament Zrównoważonego Rozwoju, październik 2015, Warszawa

OŚWIADCZENIE

autora prognozy oddziaływania na środowisko

Jako sporządzający prognozy oddziaływania na środowisko niniejszym oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094, ze zm.), tj. ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, studia drugiego stopnia na kierunku związanym z kształceniem w obszarze nauk technicznych z dyscypliny: inżynieria środowiska oraz posiadam ponad 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko oraz brałem udział w przygotowaniu ponad 5 prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

STARSZY INSPEKTOR

mgr inż. Marcin Jóźwik
mgr inż. Marcin Jóźwik

Łódź, dnia 18 listopada 2023 r.